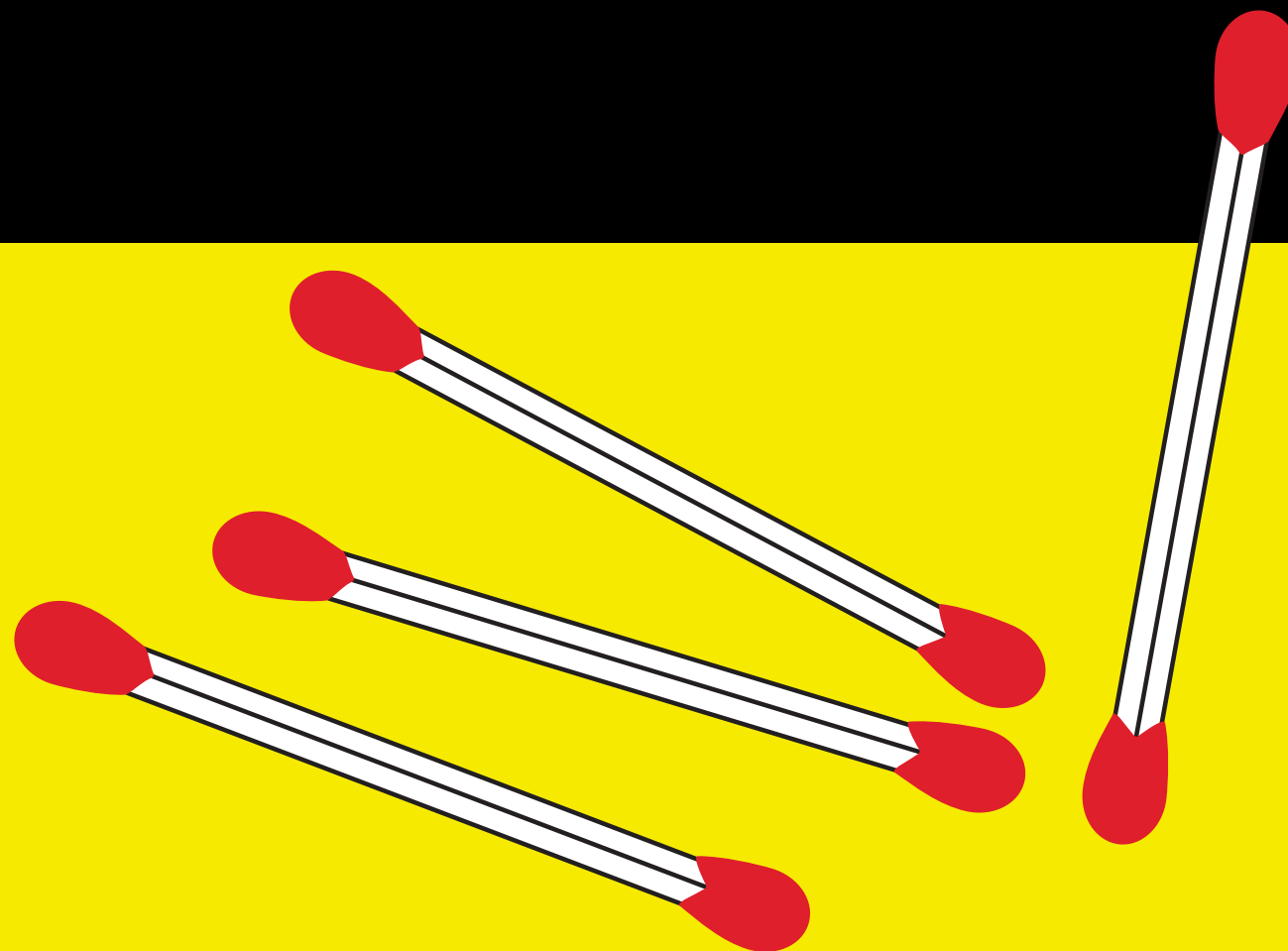


KÉTFEJŰ GYUFA

Válogatás négy
kortárs román
magángyűjteményből



ÚJ BUDAPEST GALÉRIA | 2018

1

.....

Bevezető

Kétfejű gyufa

Válogatás négy kortárs román magángyűjteményből

A kiállítás MIRCEA CANTOR egyik alkotására utaló címe a román művészet különböző narratíváira hívja fel a figyelmet – annak tudatában, hogy tömörített idővonalról van szó, melyet vagy történeti végpontja, vagy a fiatal, eleven művészeti szcéná legfrissebb alkotásai irányából ismerhetünk meg.

A kiállítás – mely metszet az utóbbi évtizedek leghatásosabb vizuális produkciójának egy még leíratlan „szeizmikus övezetéből” – lehetőséget kínál, hogy nyomon kövessük a konceptuális kapcsolatokat, láthatatlan történeteket, közös inspirációkat és a művészek közötti meghatározó barátságokat.

A kiállításon látható alkotások négy fontos román magángyűjteményből – MIRCEA PINTE, OVIDIU ȘANDOR, RĂZVAN BĂNESCU és a PLAN B ALAPÍTVÁNY kollekciójából – származnak, melyek három városban találhatók: Kolozsváron, Temesváron és Bukarestben. A válogatás a kortárs román képzőművészetről kíván széleskörű és informatív keresztmetszetet nyújtani; a román neoavantgárd alkotások beemelásával pedig arra hívja fel a figyelmet, hogy bár minden generációnak a saját felvetései és válaszai vannak, a művészet alkotói és befogadói egyaránt képesek hidat építeni a nemzedékek között.

A bemutatott gyűjteményekben olyan művészekről találhatók emblemikus művek, akik a gyűjtemények születésével párhuzamosan szereztek nemzetközi hírnevet. Ugyanakkor a gyűjtők fiatal művészekre irányuló figyelme a különféle médiumokra és témákra is kiterjed. Bár a gyűjteményekben számos átfedés akad, mindegyiknek körvonalazható, jellegzetes karaktere és földrajzi fókusza van; ekképpen egyedülálló érdeklődést tükröznek. Művészetpártolásuk elengedhetetlen a kortárs román művészetnek a nyilvánosságba és a nemzetközi művészeti világba történő integrálásában.

A kiállítás öt tematikus szakaszból áll – *Ütközőpálya, A reflektív én, Vegyél nekem rejtelmet, A csend temploma és Az úr pereme* – melyeket a kiválasztott alkotásokban visszatérő témakörök és motívumok inspiráltak. Az egyes szakaszok különálló fejezetekként vagy együttesen, egy narratív folytonosság részeként olvashatók.

2

.....

Vegyél nekem rejtelmet

buy me
a mystery



Vegyél nekem rejtelmet

A kelet-európai pop arttal kapcsolatban gyakran hallatszik az a kritika, hogy miként tud reflektálni a kapitalizmus szabadpiaci törekvéseire egy olyan kultúra, amely korábban még soha nem tapasztalta meg azt, illetve hogy ez a kultúra a szabadpiac megkerülhetetlen velejáróját, a fogyasztást ünnepli vagy bírálja-e. A vasfüggöny mögött minden, a fogyasztói kultúrára tett utalás az elérhetetlen világ utáni vágyakozásként is értelmezhető. Az 1989-es politikai változások után, az egykori szovjet blokk tagállamait, így Romániát is elárasztották a Nyugatról érkező képek, melyeknek stílusa és műfaja erős kontrasztban állt a kelet-európai környezetet akkoriban jellemző vizuális repertoárral, és amely sokáig maradandónak tűnt. Azok a társadalmak, melyek nem a kapitalizmussal együtt nőttek fel, így Románia is, nem normaként érzékelték annak járulékait, s ezért sok esetben jobban felismerték a rendszer hiányosságait. Ez az ellentétes tapasztalat is segített az eltérő vizuális világok összekapcsolásában. A kiállításnak ebben a tematikus egységében látható művek egy része a román társadalom szabadpiachoz csatlakozó időszakára előtti, másik része utána készült.

A Coca-Cola a nyugati életmód egyik megtestesüléseként is felfogható: Warhol Campbell levekesdobozai mellett évtizedeken át ez a szénsavas üdítőital volt az átlagos amerikai étkezés egyik alapeleme. Ezt a hivatkozást eleveníti meg a SUPERNOVA kóláspalackjának

emblematicusan szocialista realista esztétikával megformált alakja, mozdulata pedig a Pet Shop Boys legendás *Go West* című videoklipjének képi világát is megidézi. A SUPERNOVA kóla kereskedelmi láncba történő beillesztésekor az alkotók nemcsak a relációesztétika adta megközelítésekkel jegyezték el magukat, hanem a művészi aktivitásuk tárgyaként létrehozott műtárgyakat kereskedelmi márkává léptették elő. ION BARLADEANU a Ceausescu rezsim idején készül kollázsainak – ő „moziknak” nevezte el őket – technikája és kompozíciója a nyugati pop art egy másik kanonikus alkotóját is eszünkbe juttatja. Richard Hamilton a pop art lényegét meghatározó jelzői – „átmeneti”, „fiatalokat célzó”, „szeszélyes”, „szexi”, „hatásvadász”, „nagy üzlet” – alkalmazhatók ezekre a kollázsokra is, amelyek bőséggel ábrázolnak ételeket, italokat a materiális jólét olyan tárgyainak kíséretében, mint a repülőgép vagy a színes televízió, melyek – szemben a nyugati társadalommal – a romániai polgárok számára jórészt elérhetetlenek voltak az 1980-as években. A hiánygazdaság egyik látványos következményeként a használati tárgyak nem egyszerűen lecserélődtek, vagy szemétbe kerültek, hanem a bolhapiaci kereskedelemben újra gazdát cseréltek. Erre utal GHEORGE RASOVSKY a bukaresti Pantelimon kerület guberálói és alkudozóit megelevenítő műve. VLAD NANCĂ szintén a városi élet paradoxonjait dokumentálja. Alkotásain a még nem működő kapitalizmus képi frázisai elevenednek meg, olyan helyzetek, mint egy hirdetésre váró, ám mindenki számára megfizethetetlen, s ezért üresen maradt hirdetőtábla.

A fogyasztói kritika a luxus kritikájával is párosul. Évekkel megelőzve Damien Hirst elhíresült gyémánt koponyáját (*Az Isten szerelmére*) MIRCEA CANTOR elkészítette a *Gyémánt kukoricát*.

A kukoricát, amely napjaink egyik legfontosabb alapanyagává vált (felváltva más növényeket és az állattenyésztésben széles körben használt tápanyagforrásként) a művész értékes tárggyá emelte, nemcsak drága alapanyaga miatt, hanem kézműves kivitelezése révén. Mindezt Cantor a kevésbé nemes kartonpapír posztamens puritánságával állítja kontrasztba. A műtárgy és a művészet itt csak áru módjára szállítható termékként jelenik meg. A kiállítás ezen tematikus egységének címét az APPARATUS 22 *Vegyél nekem rejtelmet* című munkájától kölcsönöztük, amely a bőség határait, a művész szavaival a „mindent birtokolni vágyó, telhetetlen éhséget” feszegeti. Ez a kívánság egy ágy fejtámlájára neonbetűkkel felírva, drága szőrmebundák kíséretében hívja fel a figyelmet napjaink „élménygazdaságára”, amelynek meghatározó jellegzetessége a többlettermelés.





Mircea CANTOR

Afrika és Ázsia által támogatott Európa (William Blake után), 2009



APPARATUS 22

Vegyél nekem rejtelmet, 2015



Ion BĂRLĂDEANU

522. kollázs, 1981 | 548. kollázs, 1982





SUPERNOVA (László István, Ciprian Mureşan & Cristi Pogăcean)
A tömegek művészete, 2004



George CRÎNGAȘU digitális kollázsai azt az időtlenséget szimulálják, ahogy az információval és a képek folyamával találkozunk a világhálón. Fantáziadús kompozícióinak egymás mellé helyezett elemei gyakran nyílt, közvetlen utalások a történelemre és a művészettörténetre – bár olykor szinte a felismerhetetlenségig eltorzított módon jelennek meg.

George CRÎNGAȘU
Cîm nélkül, 2017

Two pages of text, likely an exhibition catalog or informational brochure, are displayed on the left wall.





Gheorghe RASOVSKY
Pantelimon Nebraska, 2002



Gheorghe RASOVSZKY
Önarckép, 1989



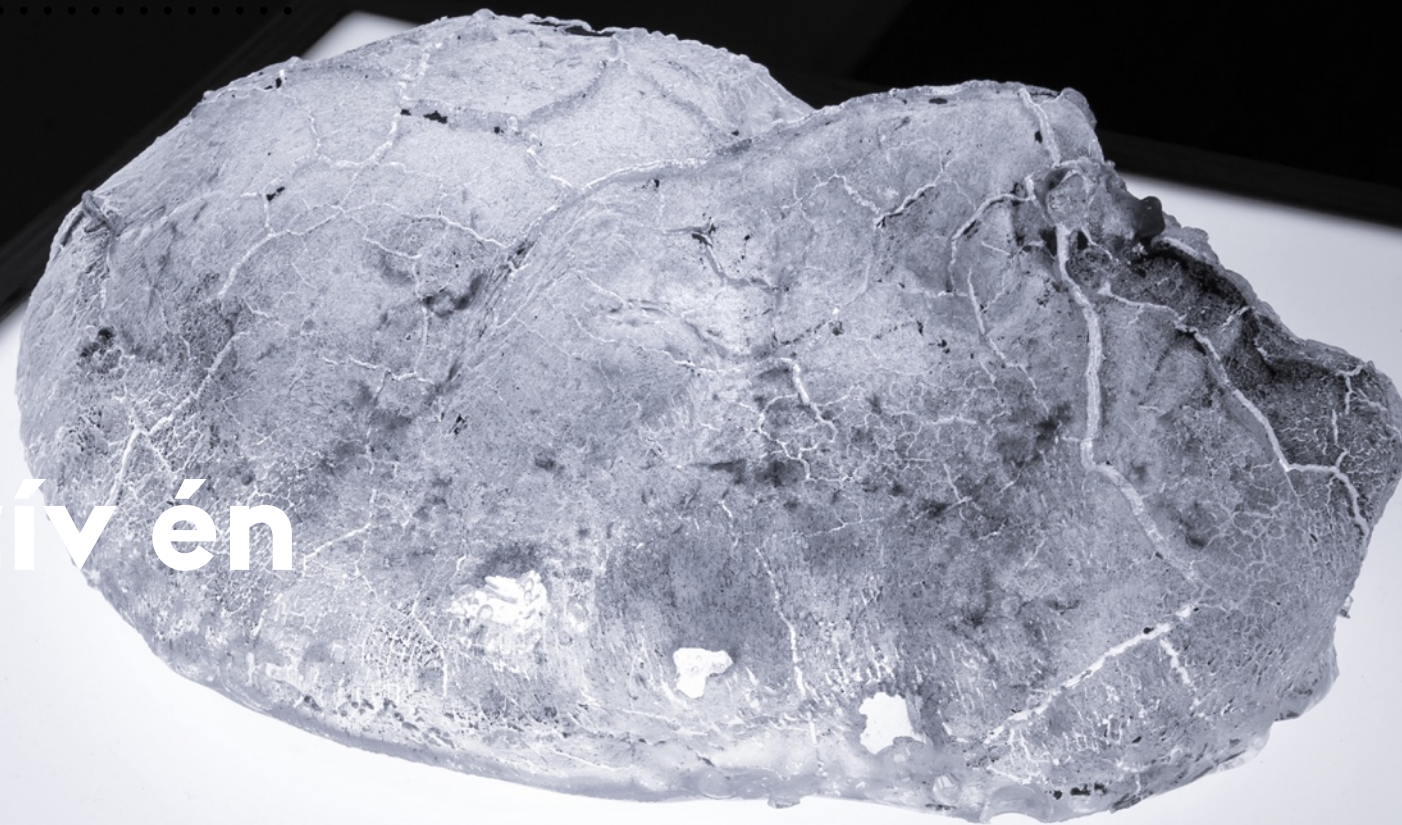
Mircea CANTOR
Gyémánt kukorica, 2005



Vlad NANCĂ
Szabadság!, 2007

3

A reflektív én

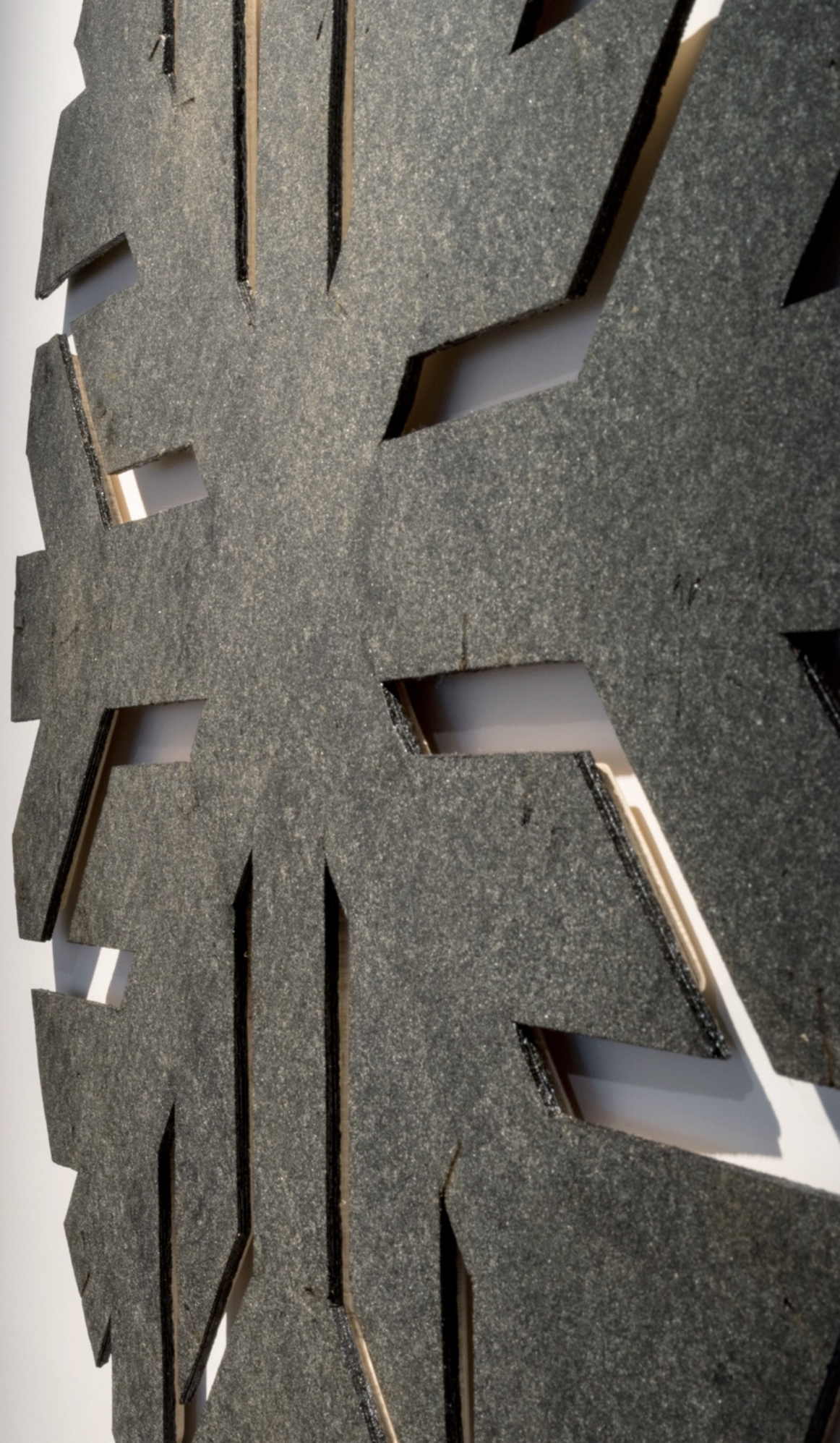


A reflektív én

Bizonyos szempontból minden műalkotás magában hordozza az alkotó önéletrajzi vonatkozásait is. A kiállításnak ez az egysége olyan alkotásokat mutat be, amelyek eltérő megközelítésből – performansz-dokumentumok, a test léptékeinek vizsgálata, a gender-identitás vagy a különböző személyiségek egybefonódása – tesznek kísérletet az „én” aspektusainak feltérképezésére. Mindez az identitás képlékenységet körvonalazza. Ezeket az alkotásokat tágabb értelemben önarcképeknek is tekinthetjük, mint ADRIAN GHENIE dekonstruált portréit, melyeken a saját és Darwin eltorzult fiziognómiai töredékei keverednek. Hasonlóképpen ION GRIGORESCU *Önarckép Tutanhamonnal* című fotográfiájához, ahol a művész testén (nyakán) a fiatal egyiptomi fáraó temetkezési maszkjának képe jelenik meg – kódolt utalásként Ceaușescu és a művész szellemképére. RADU CIOCA *Tárggyá válása* olyan betonból készült profilportré, amelyen csak egy emberi fül jelenik meg eredeti, naturalisztikus formában, a fej minden további része pedig geometrikus formákká alakul. ALEX MIRUTZIU – a vitruviusi ember kortárs parafrázisaként – saját testrészeinek méreteit egy 13 centiméter hosszú kés arányait alapul véve térképezi fel. Gesztusa egyben arra is utal, hogy a fizikai identitás éppolyan képlékeny és formálható, mint a spirituális és intellektuális „én”. Mirutziu életnagyságú portréját egy üveglenyomat is kiegészíti, amelyet 29 éves korában készített saját arcáról. PAUL NEAGU közel fél évszázaddal ezelőtt megalkotott leképezési rendszerében az emberi test önálló, de egymással kombinálható építőteglák összege. Neagu életnagyságú, ehető *Tortaember*

című szobrának elfogyasztása olyan esemény volt, mikor a művész az érintési és az ízlelési készségek fontosságára is felhívta a figyelmet. Az emberi test formálisan hasonló dekonstrukcióját jeleníti meg DORU TULCAN akciójának fotódokumentációja is. A korábban a Sigma csoport tagjaként tevékenykedő Tulcan a test felfedezését és reprezentációját egy kétdimenziós földi lenyomaton tárja elénk, mégpedig úgy, hogy az árnyék körvonalát akkor rögzítette, amikor a nap a horizont közelében járt. Anélkül, hogy a művész elmozdult volna, a botokból és fonalakból épített konstrukció és saját árnyéka rövid időn belül nem fedte volna egymást: az identitás folyamatos szerkesztés alatt van. Az „én” olyan típusú vizsgálata, mint RUDOLF BONE *Gesztenye önarcképe* gyakran a művészt körülvevő magány auráját sugározza. Ebben az esetben ez a párbeszéd lehetetlenségére utal az elnyomó rezsimben, miközben más munkák éppen a közösségen belüli identitás megidézésére törekednek. IOANA NEMEŞ *A fehér csapat* (Sátán) című installációjában megjelenő fehér maszkok a pogányság időszakában gyökerező román paraszti rituálékhoz nyúlnak vissza. Ahhoz az időszakhoz, amikor a maszkok viselése hidat képezett az ember és a természetfeletti között, és a maszkot viselők a rituális erőkkel felvértezve olyan viselkedést is megengedhettek maguknak, amely a mindennapokban elfogadhatatlan volt.







Miklós ONUCSAN
Hópehely, 2008



Ștefan BERTALAN

Növényi önarckép, 1985–86 k.





Rudolf BONE

Gesztényes önarckép, 1983



Adrian GHENIE

Tanulmány az Önarckép mint Charles Darwin-hoz, 2013







Adrian GHENIE
Cím nélkül (Darwin), 2014



Alex MIRUTZIU

TAH29. Élő maszk a művésztől, mint 29 éves önmaga, 2011







MI KAFCHIN

Felicia a romok között, 2014



Ioana NEMEȘ

A fehér csapat (Sátán), 2009







INCZE Ferenc művészi karrierjére drámai hatással voltak a háború utáni történelmi és politikai változások, a kommunista rendszer létrejötte Romániában. A hivatalos művészeti intézmények által visszautasított és csak jóval később elismert Inczét allegorikus festményei teszik egyedülállóvá. Ezekben zaklatott életét szürrealista perspektívából próbálja feldolgozni.

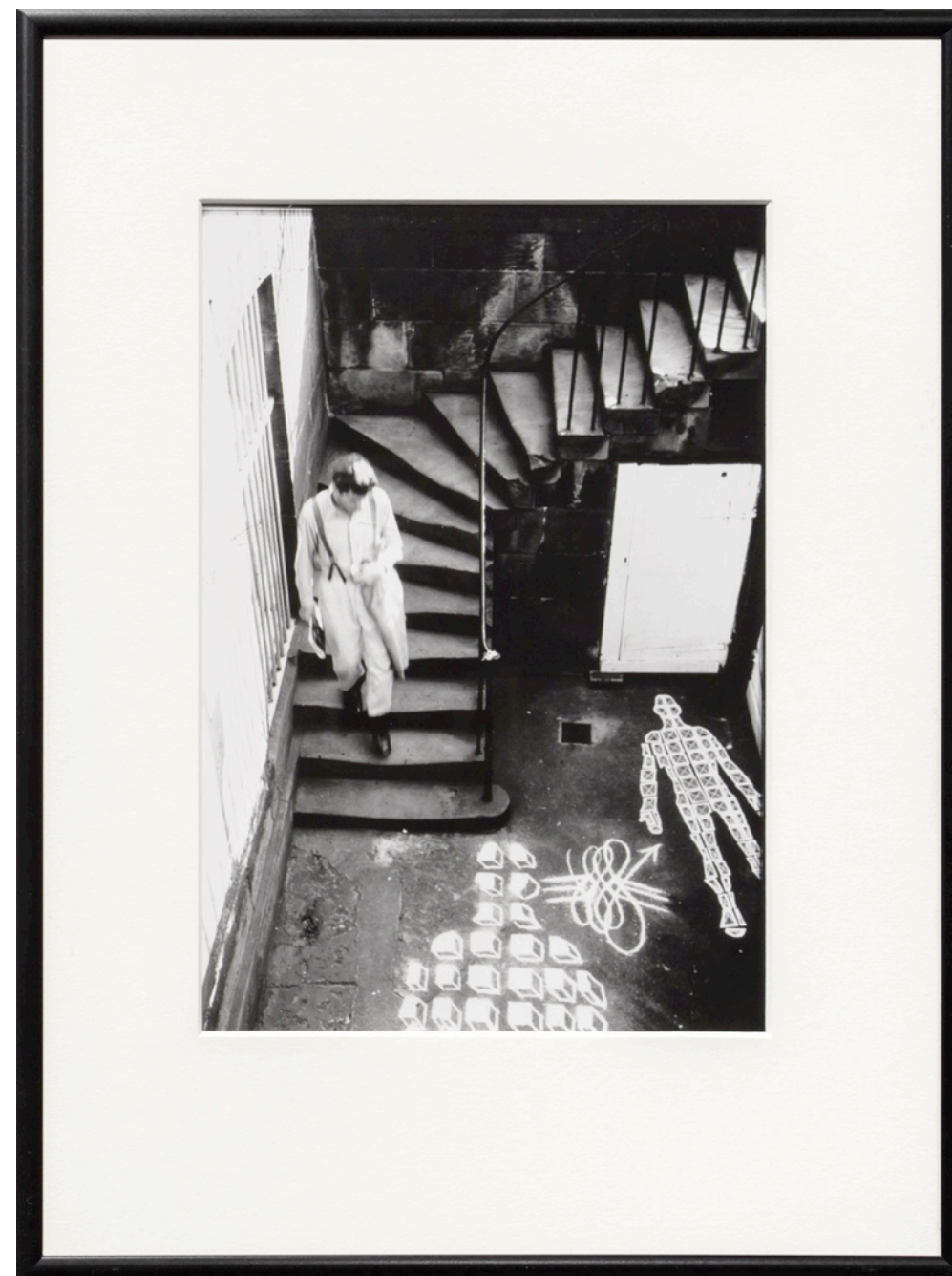
INCZE Ferenc
A maszk, 1980



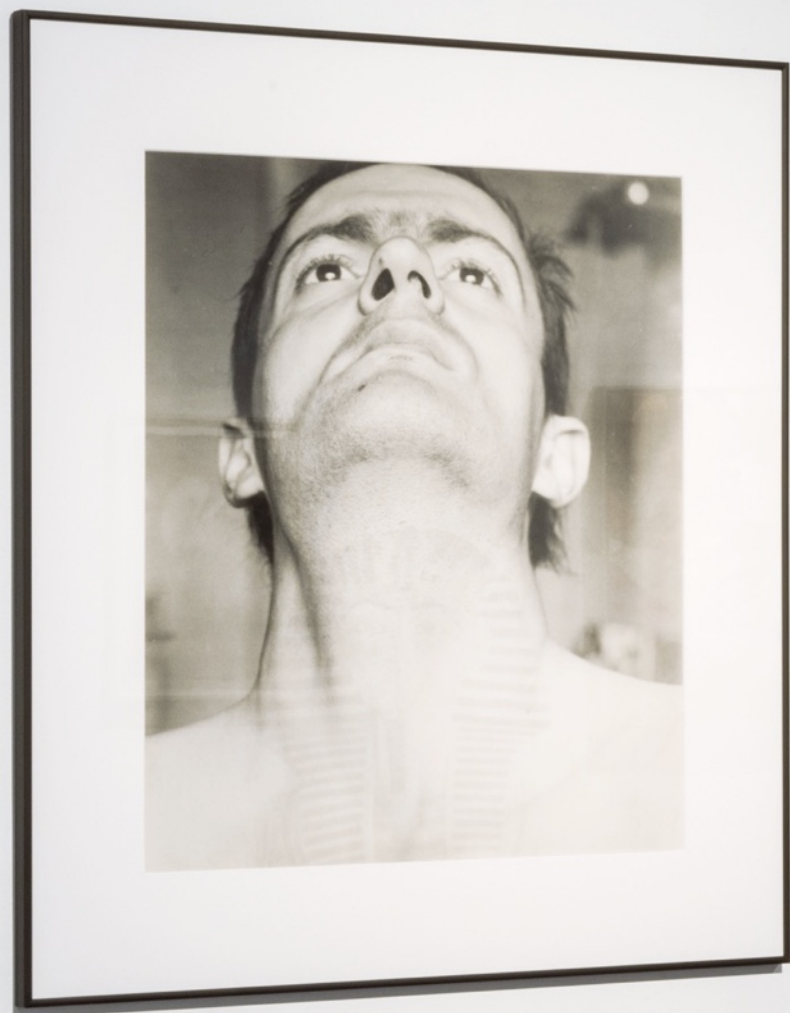
Doru TULCAN
Fény-árnyék (Elválás), 1984

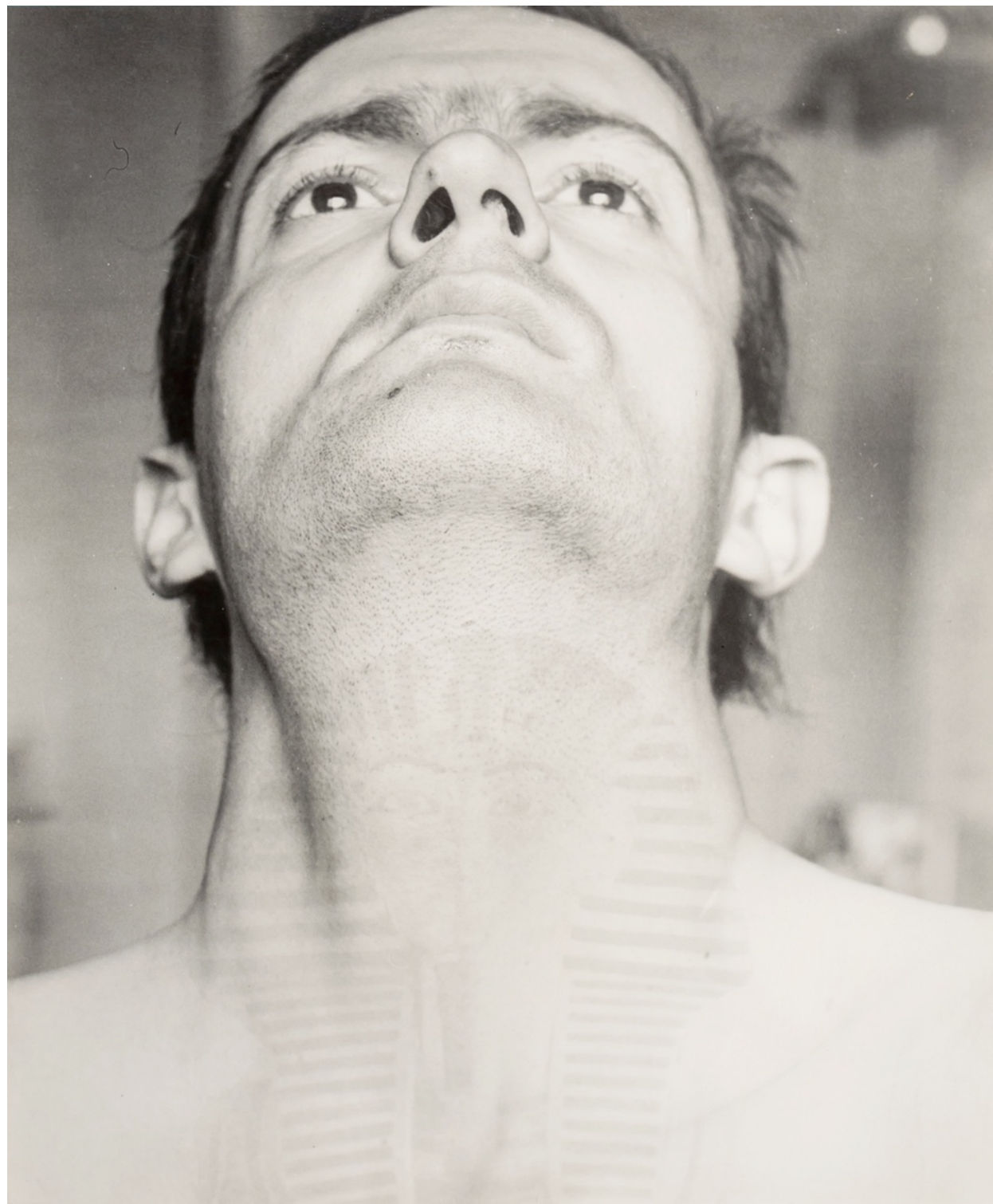


Paul NEAGU
A tortaember, 1969



Paul NEAGU
A tortaember, 1969





Ion GRIGORESCU
Önarckép mint Tutanhamon, 1976



Sorin NEAMȚU többféle médiummal dolgozik; többek között szobrászattal, performansszal és festészettel. „Szinte tárgyait” úgy építi meg, hogy azok gyakorlati szempontból használhatatlanok. Ez a hozzáállás vezette el a „hibás festmények” alkotásához.

Sorin NEAMȚU

Egy kép visszaállítása, 2014





Alex MIRUTZIU

A 27 éves testem letérképezése 13 cm-es késsel (I-II), 2008



Radu CIOCA
Tárggyá válás 3, 2013



4

Ütközőpálya



Ütközőpálya

A művészet legújabb elméleti értelmezései során a művészettörténet eszközei többnyire a más területekről érkező feszültségek és egyezkedések harcmezőjére kerültek, ezért egy sor „fordulatot” jelölnek: néprajzi fordulat, globális fordulat, kulturális fordulat, társadalmi fordulat stb. A mai művészet legfontosabb, sürgető feladatáról és a művészek felelősségéről vallott nézetek ütközése a témák széles skáláját tárja fel a jövőbeli és a múltbeli forgatókönyvek hálózatában. Bizonyos értelemben a művészek mindig feszegették a művészet határait és áthágták a normákat.

Tekintettel arra, hogy a világ fordulóponthoz ért, és a művészet ismét új területekre terjeszkedik ki, ez a tematikus rész olyan alkotásokat mutat be, melyek különböző típusú törések pillanatait ragadják meg. MI KAFCHIN, az *Alter-test alkímiája* című alkotásában az én a természet és a robotika között oszlik meg, a művész műterme pedig olyan időtlen, mitologikus helyként jelenik meg, ahol a halhatatlanság képletét kísérletezik ki. DAN BEUDEN rajzai találkozási pontot képeznek az álmok, látomások és a valóság igencsak fanyar diagnózisa között.

Az ember és a természet, a vágy és a valóság, a miszticizmus és a populáris kultúra ütköztetése az énnak egy egyszerre romantikus és cinikus anatómiáját hozza létre. GHEORGHE ILEA régi Dacia I300-as motorháztetőkre fest öniróniával és nosztalgiával

telített jeleneteket. *Hulladék* című alkotásában a művész egy korábbi akcióját játszotta újra, mely során egy trágyadombba ásta be magát, a természettel való rituális egyesülés kifejezésére. CORNEL BRUDAȘCU festészetében folytonosan a kimondatlannal és a láthatatlannal próbál megbékülni. MARIUS BERCEA két referenciális világot helyez egymás mellé – eltörölve földrajzi határokat, kulturális mítoszokat és tájképi jellegzetességeket –, fesztelen, vibráló kompozíciókban Kaliforniát és Erdélyt olvasztja egybe az utópia és disztópia áramlásában, s ezzel az idő, memória és tér új megközelítése ölt alakot. *Bekerített kertek* című sorozatában IOANA BĂTRĂNU ugyanazt a sírt festi meg újra és újra, mintegy a gyógyulási folyamat röntgenképét alkotva meg. A téma így az egzisztenciális, a fizikai és a lelki territóriumok metaforájává válik, ezzel a művész évek során átélt, mélységes elidegenedés-érzését teszi láthatóvá.



Monday 19.06.2006 (+&-)

Tragedy is all very well on the stage, but it can
seem mere perversity in ordinary life.
(John Fowles)

P:0 E:-3 I:0 F:-2 L:0

From "Time Exposure" series, 2008



Ioana NEMEŞ

Cîm nélkül (hétfő 2006. 06. 19.), 2008

Monday 19.06.2006 (+&-)

Tragedy is all very well on the stage, but it can
seem mere perversity in ordinary life.
(John Fowles)



Gheorghe ILEA

Szemét (A Tronicart 1300 sorozatból), 2011





Cornel BRUDAȘCU
Cím nélkül, 1994





Ioana BĂTRÂNU
Bekerített kert, 1994



Mi KAFCHIN

Az alter-test alkímiája, 2013





Andra URSUȚA
Cím nélkül, 2015

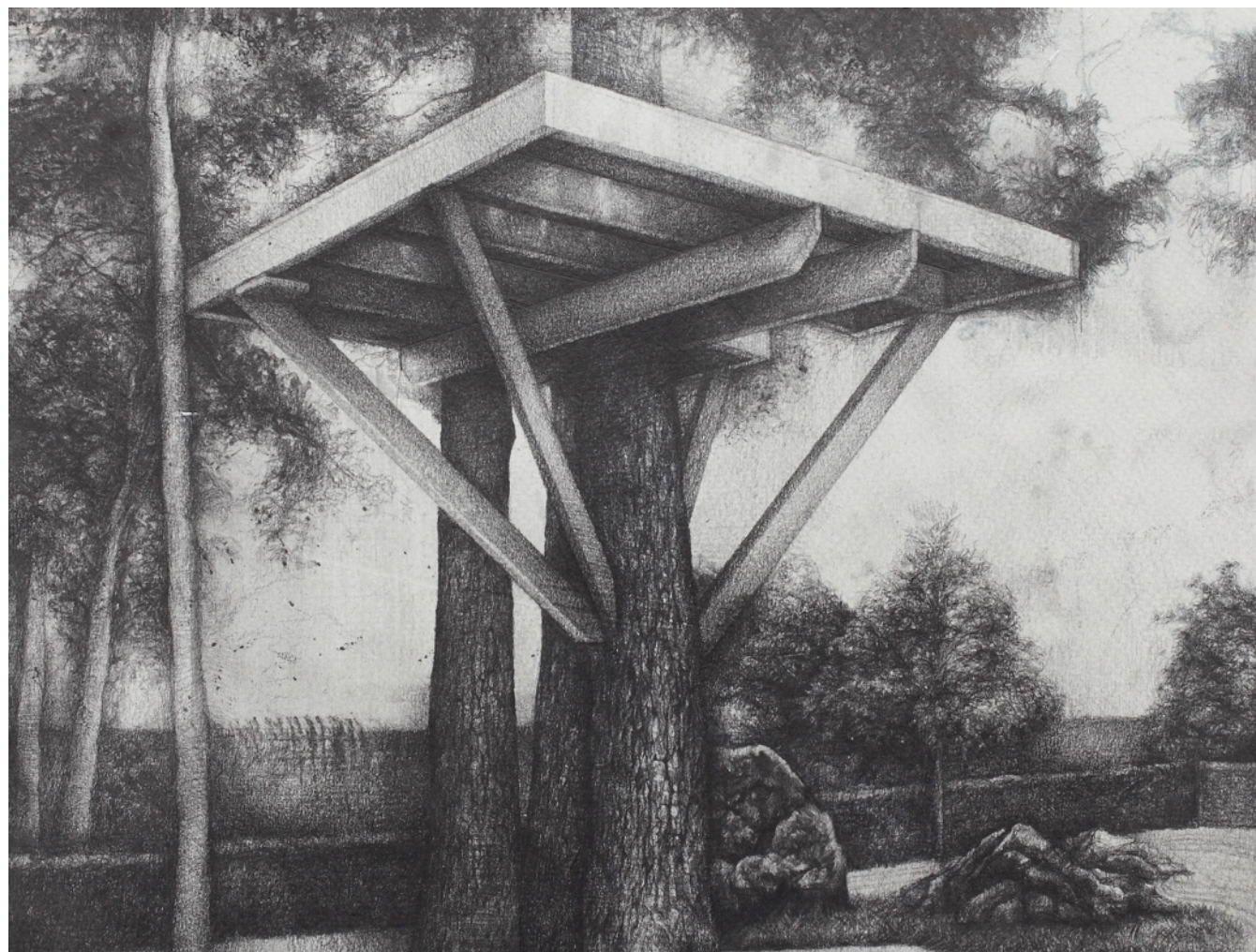


Dan BEUDEAN
Favágók, 2013

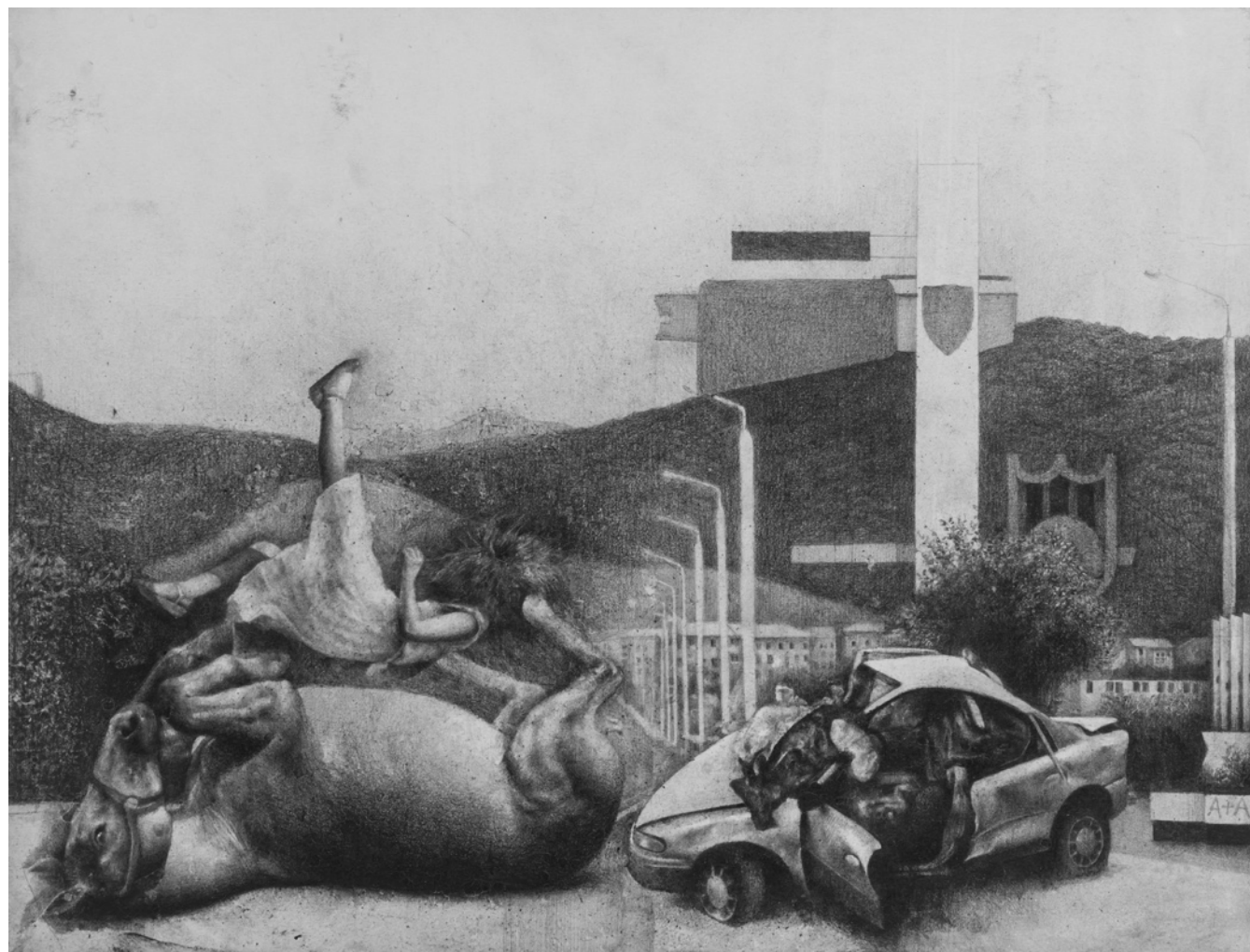




Dan BEUDEAN
GG Allin sírja II., 2013



Dan BEUDEAN
GG Allin sírja I., 2013



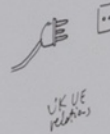
Dan BEUDEAN
A baleset, 2015



Dan PERJOVSCHI

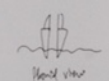
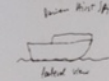
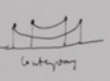
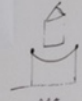
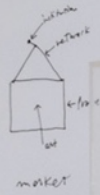
Vázlatfüzet – Tate előkészületi rajzok, 2006

HOW THINGS ARE
WORLD SWEDEN



Non-2

talking people



LONG ON ON



PASS



Egyéni és csoportos kiállításai előtt Dan PERJOVSCHI egy füzetben gyűjti össze észrevételeit következő tárlata közegéről és közönségéről. E mélyreható társadalmi, politikai, verbális és képi kritikáknak csak egy része jelenik meg a galéria falain vagy ablakain, és amikor a kiállítás véget ér, általában letörölik vagy lefestik őket. Az említett füzetek tehát nemcsak kronológiai betekintést nyújtanak a művész alkotófolyamatába, hanem sokszor egyetlen fennmaradó materiális nyomain folytonos rajzpraxisának.

Dan PERJOVSCHI

Vázlatfüzet – Tate előkészületi rajzok, 2006





George CRÎNGAȘU
Hátsó kert, 2017



Marius BERCEA
Profetikus mosoly, 2013



MI KAFCHIN

Miközben Radu és Mihai kávéztak, 2012



Paul NEAGU
A század keresztje, 1997



Andrei CHINTILĂ
Agresszió, 1985

Andrei CHINTILĂ festményei az 1980-as évek nyugtalan és kísérleti román festészetének szubsztanciájaként is értelmezhetők, mely rendre újexpresszionista módon kívánt közeledni a mindennapi valóság drámai voltához.

5

A csend temploma



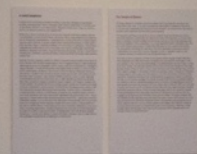
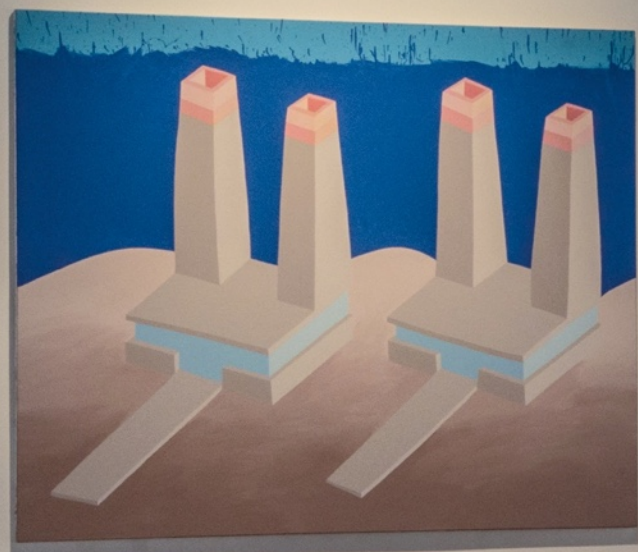
A csend temploma

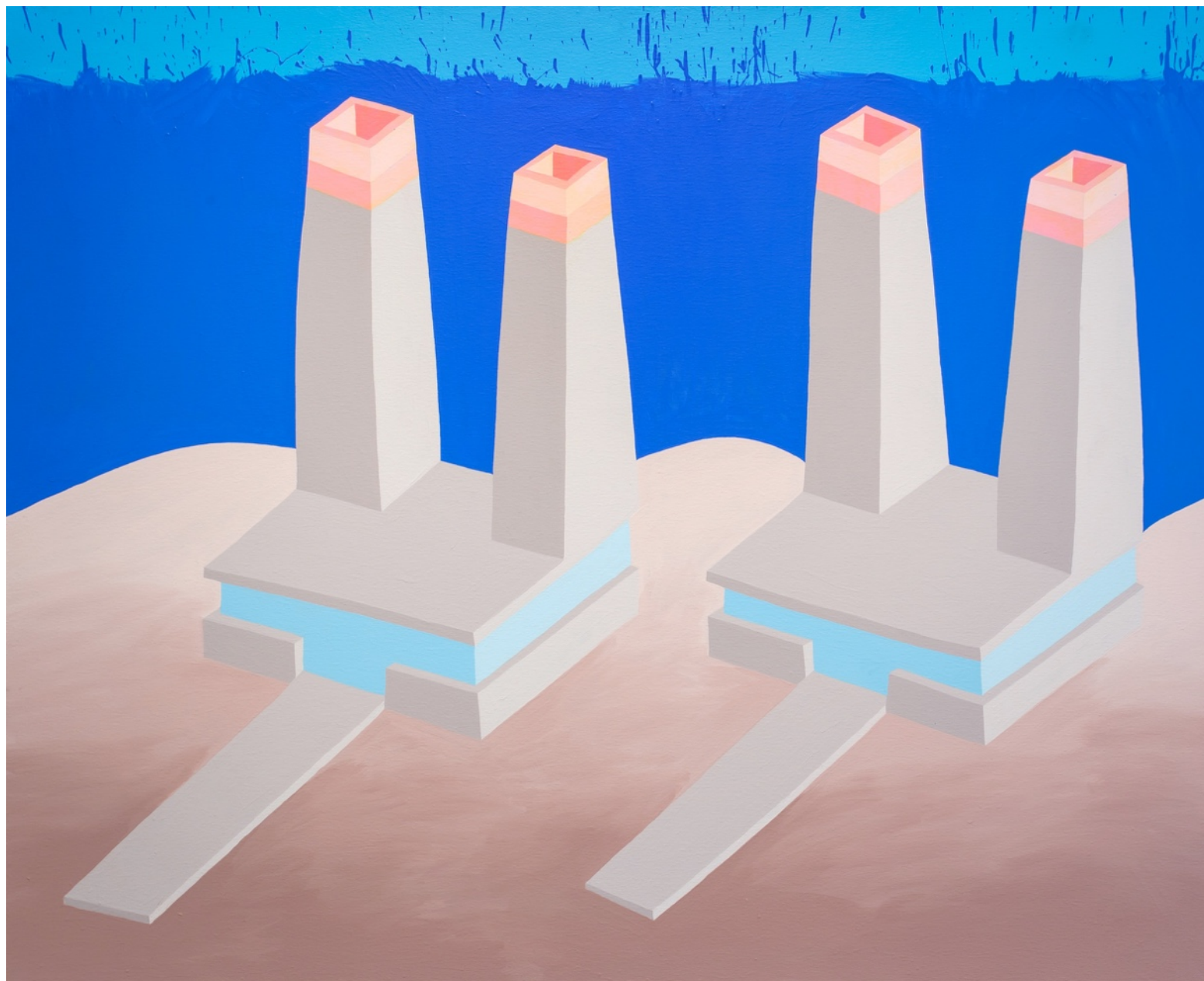
A képek olyan narratívákká próbálják lefordítani a személyes ítéleteket és jelentéseket, amelyek „valóságosabbá” teszik a valóságot. Allen Feldman kijelentését „az esemény nem az, ami történt, hanem az, ami elmondható”, átfogalmazhatjuk úgy is, hogy „az esemény nem az, ami történt, hanem az, ami megfesthető”.

ȘERBAN SAVU, SIMON CANTEMIR HAUȘI és MIRCEA SUCIU figuratív festményei háttérbe helyezik a személyiséget: az alakok lefelé néznek, elfordulnak tőlünk, vagy elfedik arcukat. Egyéniségeik és hangulataik megfejtéséhez a testbeszédre és a kompozíciók formai tulajdonságaira vagyunk utalva. Ezeknek a csendes, időtlen térben tartózkodó figuráknak a modus operandi-ja, úgy tűnik, maga a várakozás, tereikben nincs sok értelme a sietségnek. A képterekben megjelenő atmoszféra olyan, mint a vihar előtti csend, amely a köztességbe dermedtség állandósult állapotát hozza létre; a figurák folyamatos átmenetben vannak a cselekmények, lelkiállapotok, döntések és események között, melyek kimenetele feltehetően egész életükre hatással lesz.

Ezeknek a kortárs magányos alakoknak néhány évtizeddel korábbi elődjeire ismerhetünk rá ȘTEFAN BERTALAN 1983-as *Belső emigráció*jában, ahol a megjelenő figurák a régió elhallgatott népességének túlnyomó többségére utalnak, azokra, akik akarva-akaratlanul a vasfüggöny mögött rekedtek, és ennek következtében még inkább befelé fordultak.

Az emberi lényben lakozó szélsőségekre utal ROMAN TOLICI *Korona II* című munkájának felfokozott realizmusa. Valamennyi, a *Királyok* című sorozathoz tartozó alkotás egy koronát viselő koldust ábrázol Bukarest utcáin. Ceausescu nagy volumenű építési programja, amely a román népesség urbanizálására irányuló terv fontos része volt, a vidéki lakosság egy részét arra kényszerítette, hogy szokatlan és teljesen új életstílust tegyen magáévá. Ami felépült, azonban nem minden esetben vált lakottá: GILI MOCANU sivatag közepére épített Ipari templomának kettős szerkezete feleslegesen kapott bejáratot. MICHELLE BRESSAN fényképsorozatai azokat az 1989 utáni időszakban lezajlott változásokat dokumentálják, amelyek azokon a szabadidős- és turistahelyszíneken valamint munkahelyeken következtek be, melyekkel egykor a kommunista rezsim kérkedett. IOSIF KIRÁLY rekonstruált tájképekből álló panorámasorozata – melyet ugyanazon a helyen készült fotók összemontírozásával hozott létre – ugyancsak a memória működését vizsgálja. Lenin és Románia 1945–1952 közötti miniszterelnöke, Petru Groza ledöntött és ma a Mogoșoaia Palota téglafala mögött fekvő bronz szobrai a helyszínekhez és a képmáshoz fűződő kollektív memóriaképekre és azok működésére reflektálnak. Lenin bronz szobra eredetileg Bukarestben, Grozáé pedig Déván állt. OANA FĂRCAȘ miniatűr festményei társadalmi és politikai megmozdulásokban és felkelésekben részt vett névtelen alakokat ábrázolnak. A sorozat apró mérete az alakok láthatatlan státuszára utal, és a képi információk teljessége megszűrésének szándékaként is értelmezhető.





Gili MOCANU
Ipri templom, 2008



Mircea SUCIU
Hajolj meg, 2007





Șerban SAVU
Henyélő halász, 2010



Șerban SAVU
Lehet, hogy nem, 2006



Mircea SUCIU

Tanulmány (Lány zöldben), 2007





Michele BRESSAN
Fast Eco Building, 2012



Michele BRESSAN
Wellness, 2011



Michele BRESSAN
Wellness, 2011





Oana FĂRCAȘ

Rosia Montana, Anonymous, Taksim, 2013





Simon Cantemir HAUŞI
Úszás szervezett helyen, 2009

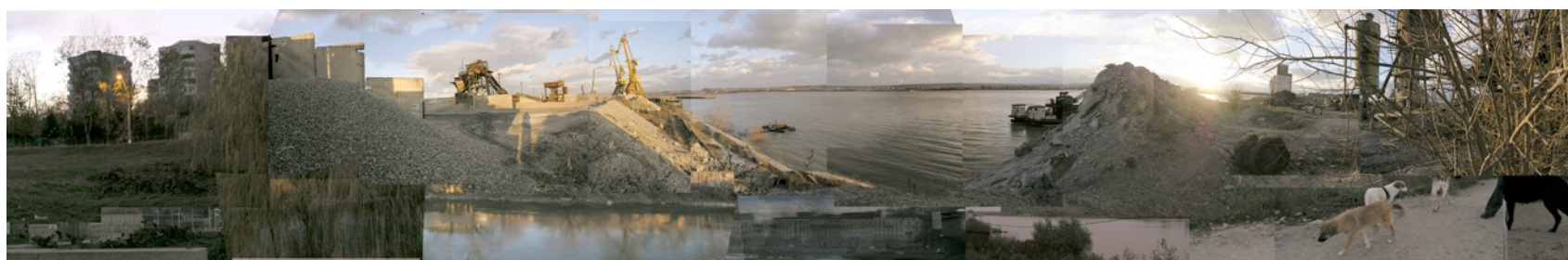


Simon Cantemir HAUŞI
Cím nélkül, 2010





Șerban SAVU
Parkolás, 2006



Iosif KIRÁLY

Rekonstrukció: Mogoşoaia 2A – Lenin és Groza, 2006 | Rekonstrukció: Szörényvár – Brăila – Budapest, 2004–2005





Roman TOLICI
Korona II, 2008





Ștefan BERTALAN
Belső emigráció, 1983





Adrian GHENIE

Menekülés Egyiptomba, 2008

6

.....

Az űr pereme

Az űr pereme

A látható és a láthatatlan dialektikája rugalmas eszközöket hoz létre, melyekkel a valóság és az észlelés dialektikáját lehet megfejteni. A láthatatlan a képre, a vizualitásra és az interpretációra irányuló folytonos rákérdezés vezérmotívuma volt a „művészet dematerializációjától” a gondolati folyamatokra kerülő hangsúlyig, valamint a művészet médiummá, vagy egy olyan apparátussá alakulásáig, amely túllép a vizuális rétegen és szimbolikus funkciókat vesz magára. Ezt úgy lehetne lefordítani, mint egy módját annak, hogy megnyissuk a nézés előtt a „betöltött” űrt, vagy az üres teret mint totális tapasztalatot. E tapasztalat keresése különböző ösvényeken halad a kiállításnak ebben a tematikus szakaszában egy kézműves utópiától, melyben összekeveredik az esztétikai érzékenység, természet és ideológia (CRISTIAN RUSU), a műtárgyak intézményi és fizikai határainak kutatásáig (ANDRÉ CADERE séta-fotódokumentációinak legömbölyített farudaival és végtelen festményeivel – barres de bois rond és peintures sans fin – ahogyan a művész nevezi őket).

Milyen mértékben lépi át egy műtárgy saját kontextusát, vagy rohan le más területeket, összekapcsolva művészetet és életet, például úgy, ahogy azt CRISTI POGĂCEAN *2544* című videójában teszi? A művész itt egy meg nem írt szerződés határait feszegeti egy galériatulajdonos és egy művész között – az elsőnek a második képét kell fölvennie a láthatóság legmagasabb csúcsára a sikersztorihoz, melyről mindenki álmodik. A videó ezt szó szerint értelmezi: a művész és a galériatulajdonos ténylegesen megmásszák Románia

legmagasabb hegyét, egy zászlót cipelve, melyen a művész portréja látható. MIKLÓS ONUCSÁN *Still Ballet for the End of the Century* (Álló balett a századvégért) című, filmre vett akciójának léggömbjei eltűnnek a századforduló elvont dimenziójában, egy felgyorsult pillanatban, melyben a változás azonnali. A *Double Heads Matches* (Kétfejű gyufa) MIRCEA CANTOR egy nagyobb projektjéhez tartozó tárgy, ugyanakkor a gyorsan fogyó történelem, a pillanatszerű fellángolás maradéka. A *La Nave* (1987) cím alatt összegyűjtött történelmi fényképekben TEODOR GRAUR a párhuzamos valóságot ragadja meg, egy olyan szeletet, mely ki van metszve az akkori Románia kontextusából. Két, egyszerre érvényes valóságot helyez egymás mellé: egy zátonyra futott hajó belseje a szabadság terévé változik, ugyanakkor zárt cella. CIPRIAN MUREȘAN palimpszeszt-rajza dekonstruálja majd rekonstruálja a történelmi tudást és vizuális észlelését egy olyan folyamat révén, melyben egy André Cadere-könyv teljes tartalmát egyetlen papírlapra másolja le. A folyamat persze nem tudja teljesíteni kitűzött célját, mert nem sikerül koherens, átfogó képet létrehozni, ugyanakkor valamit, ami még nem volt egészen kitörölve, az „újraírás” lehetséges kritikai eszközévé alakít át. Ezzel szemben DRAGOȘ ALEXANDRESCU filmje oldalak kitépését mutatja három olyan könyvből, melyek a nyugati gondolkodást befolyásolták (*Biblia*, *A Kommunista Párt Kiáltványa* és F. A. Hayek *A kapitalizmus és a történészek* című 1954-ben megjelent kötete). A kitépett oldalakból papírfonál készül, melyből a fiatalabb generációk majd valami egészen mást tudnak szólni. Az experimentális művészetéről ismert ROMAN COTOȘMAN – mint Románia egyik első olyan művésze, aki konstruktivizmussal és op-arttal foglalkozott – a formai-plasztikai nyelvet ritmikus ürességgé transzformálja, olyan érzéki jelentést generálva, mely visszhangzik a néző értelmezésében, aki a művész szándékának megfelelően rezonancia-testté válik.



Adrian GHENIE
A fal, 2004



Az 1960-as évekbeli román konceptuális művészet egyik központi alakjaként ismert Geta BRĂTESCU számos médium és irányzat jegyében alkot: kollázs, tárgy, installáció, film, performansz, textil. A kiállításon látható három munkája egy mágnesekkel foglalkozó sorozat része. Olyan kísérleti kompozíciókról van szó, melyek a társadalmi rendet megzavaró mágnesek alkotó és romboló erőit tanulmányozzák, valamint a térhez és időhöz való rugalmas viszony eredményeképpen 1974-ben manifesztum formájában is folytatódnak.



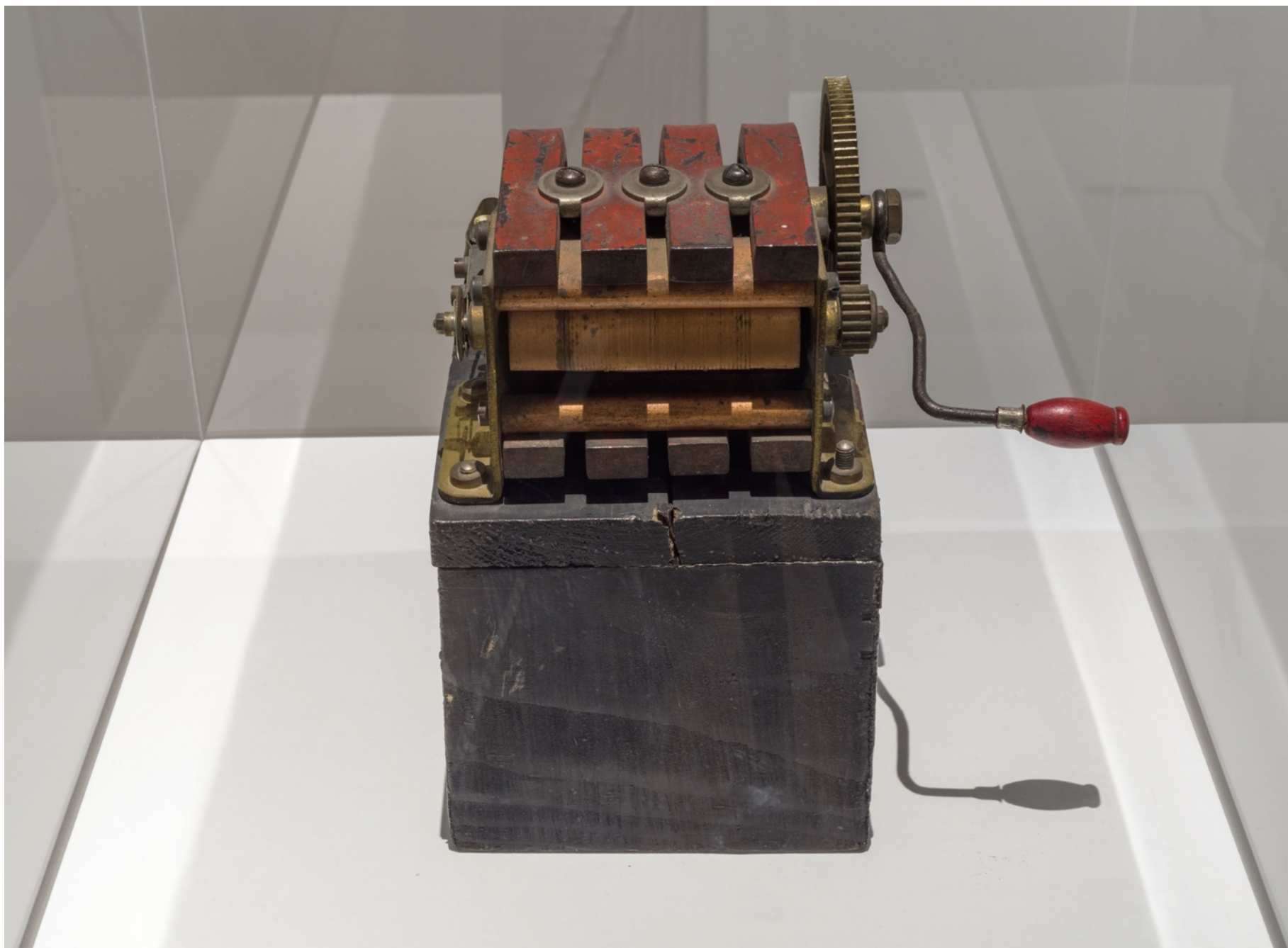
Geta BRĂTESCU

Ki-be, elektromágnes, 1975



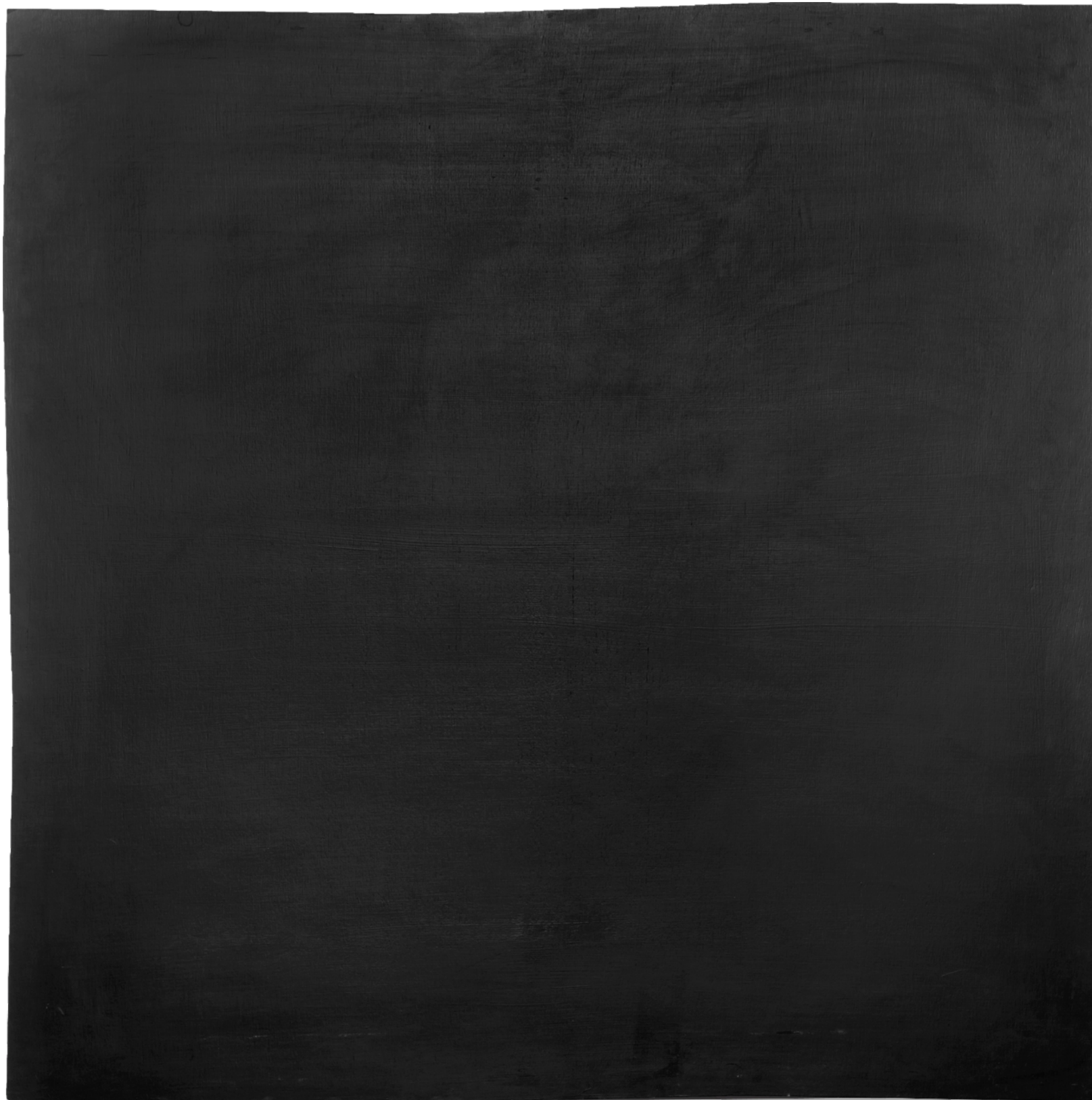
Geta BRĂTESCU
Magnezek, 1974





Geta BRĂTESCU

Ki-be, elektromágnes, 1975



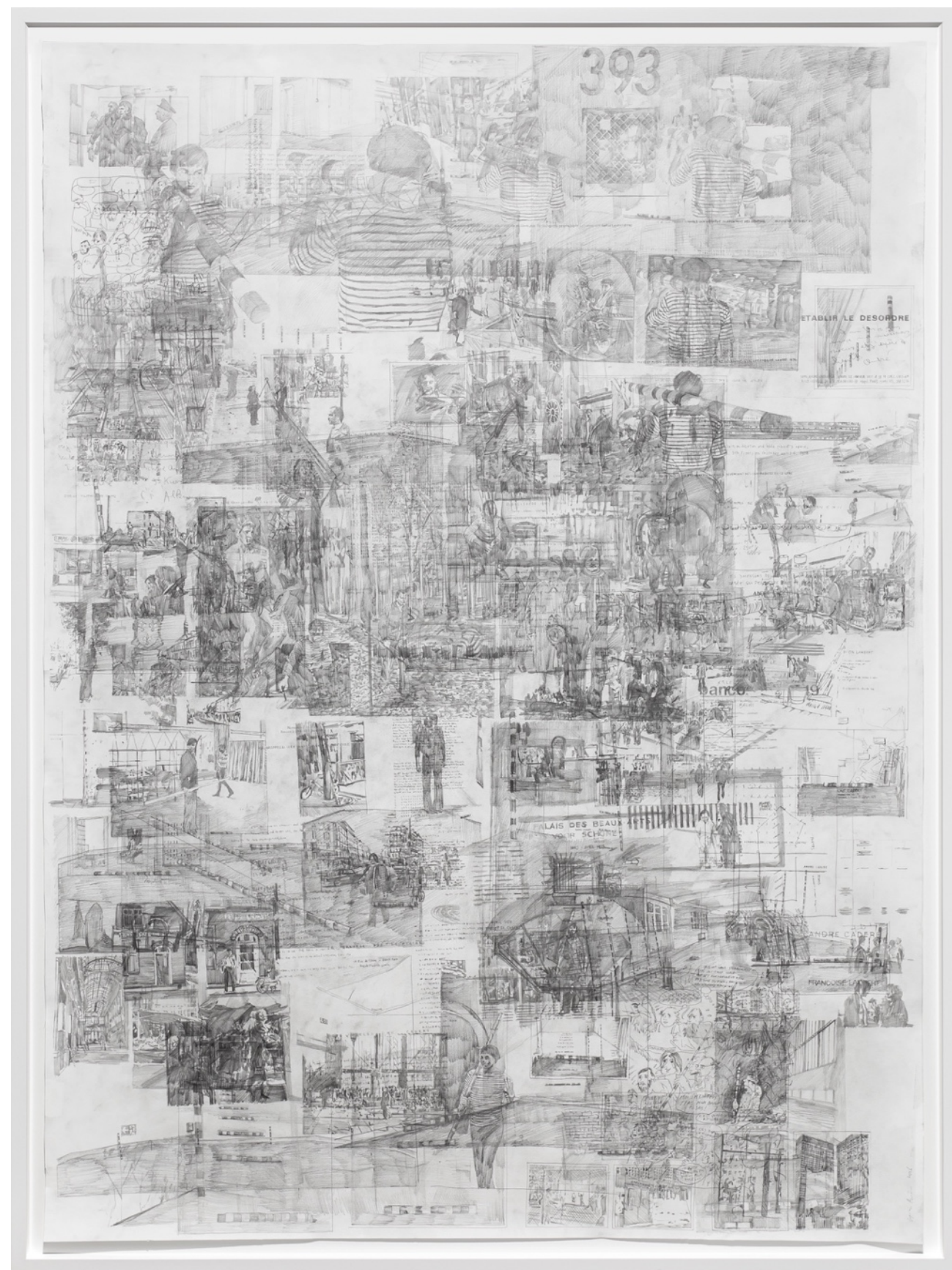
Roman COTOŞMAN

Tánc az úr peremén, 1993-1994



Teodor GRAUR
A hajón, 1987





Ciprian MUREŞAN

André Caderéről szóló könyvből válogatott képek, 2017



plain middleton and eddie rebois's space,
5th floor, on thursday april 6, 1978

FRANCE DE HOKONER QUAKER GREEN EX II
ICATION

Chassis: 154
Mitra: 2500
Mitra: 58WV

CES DIMENSIONS DU TRAVAIL SONT RING-LIMITES
D'APRES QUE DEUSMETRE PAT # FRANKLIN LE
PUTELA

ANDRE

LE RATERE TONDA VOUS
AU TAPPA TE LE
CIRP VOUS-CE

PLANQUER

ALLE

banco

BALAI

XVON LAMBERT

une série de notes à propos
des notes prises en
doublant, copie
et 1/2-1/2
C'est pour la suite de la série à offrir
en 1/2-1/2

4-10-1978

JONAS

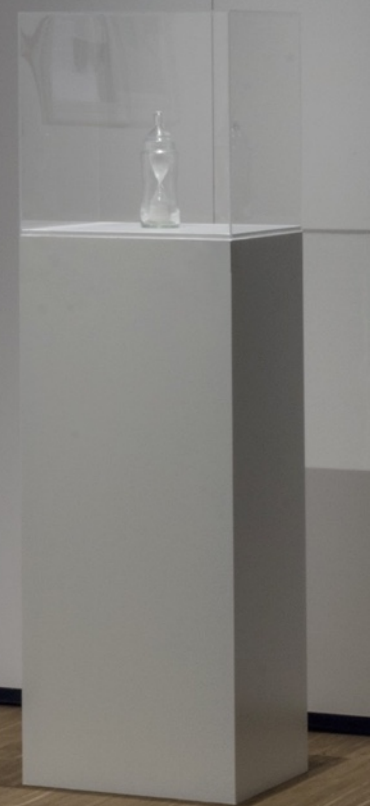
10-11-1978

Kunst
bistrot
Politik



André CADERE

Kiállítás a Galerie des Locataires-vel, Avenue des Gobelins, 1973





Ciprian MUREȘAN

Ugrás a semmibe, három másodperccel később, 2004



Gabriela VANGA
Pavel, 2006





Dragoş ALEXANDRESCU
A kudarc gyakorlása, 2013



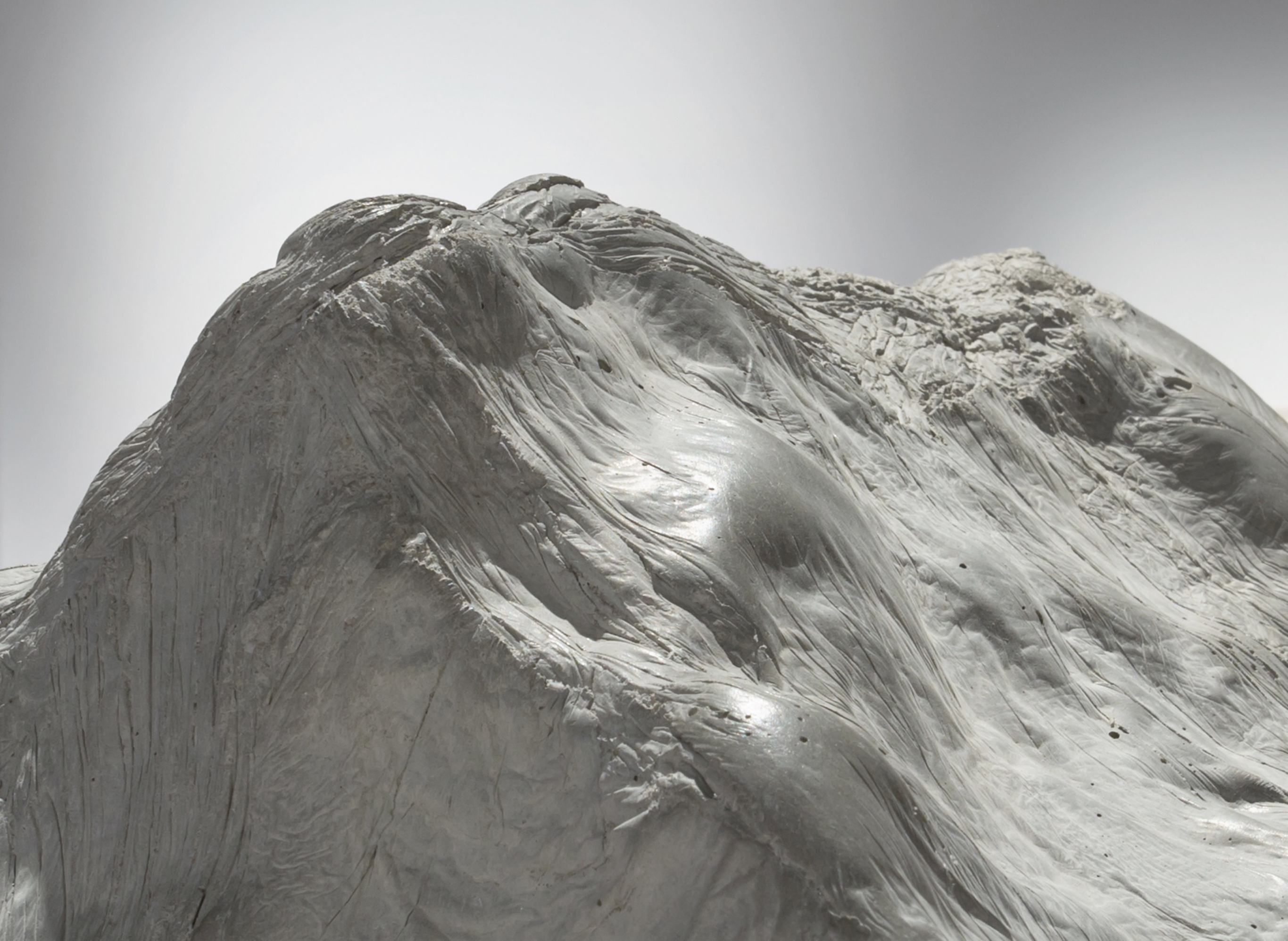


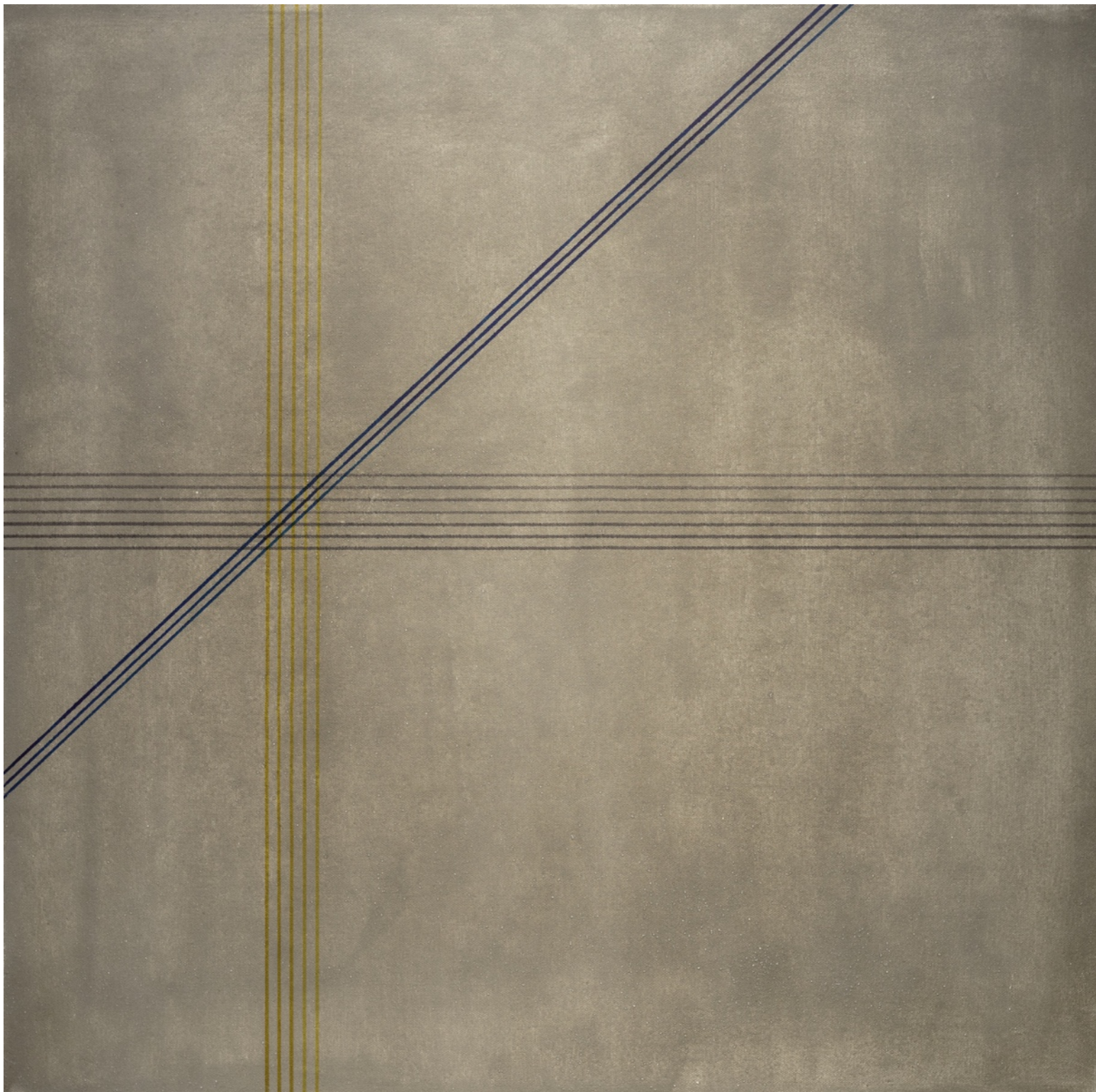


Cristian RUSU
Tiroli pavilion, 2007

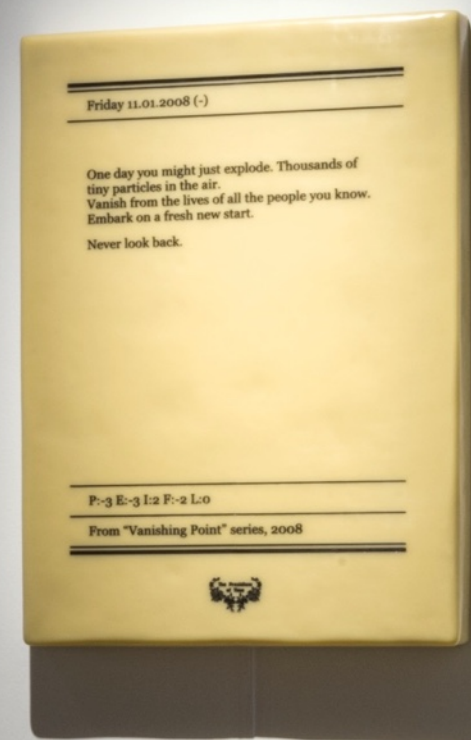


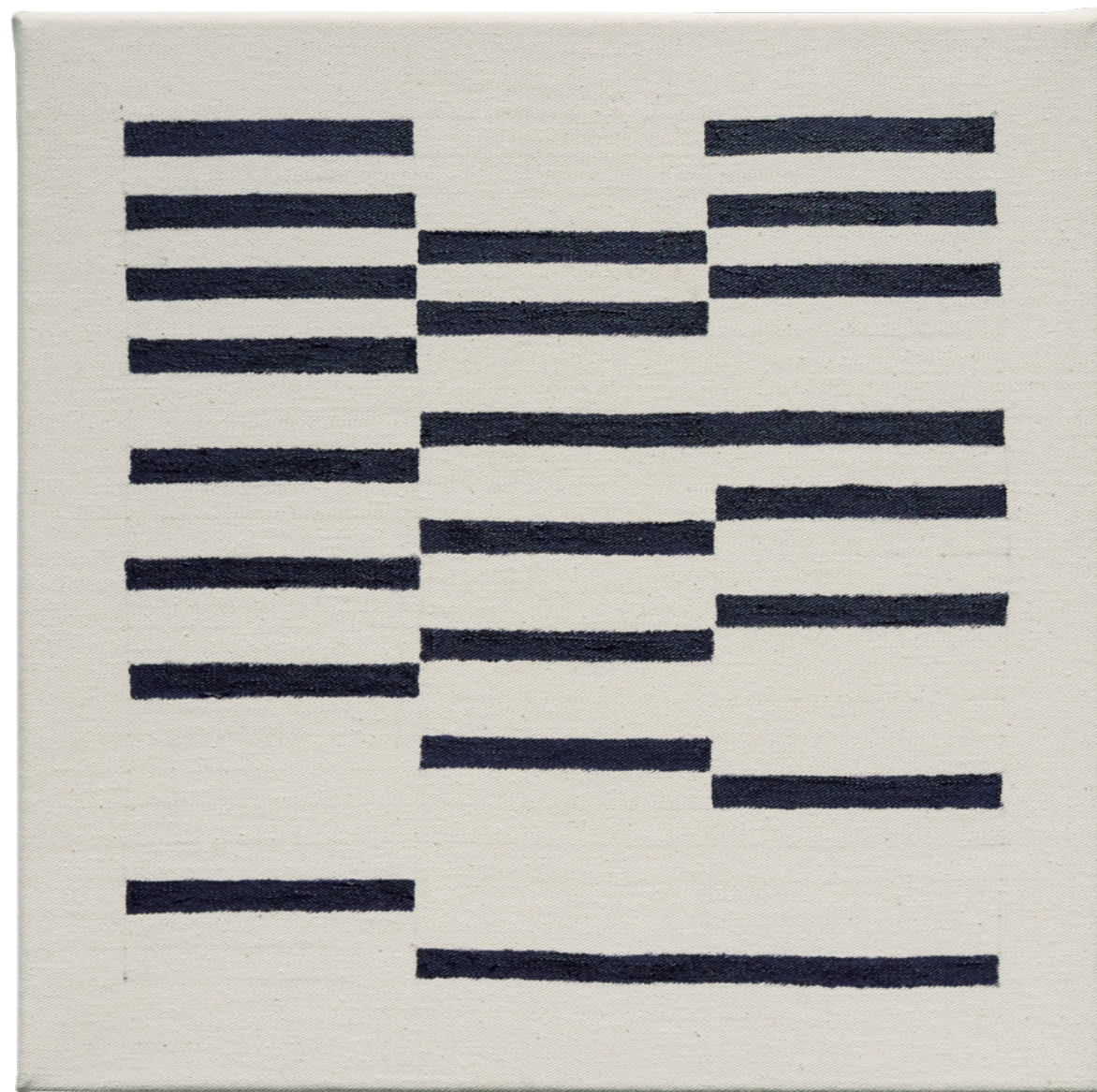






Ahogy a munkák címei is mutatják, Radu COMȘA „átírásai” a számára inspirálóan ható műtárgyak vagy művészeti formák intellektuális másolatai. Gyakran fával, szövettel és betonnal dolgozva Comșa olyan kompozíciókat alkot, melyek struktúrákat mutatnak – függetlenül attól, hogy a modern építészetről, konkrét versről vagy atonális zenéről van szó.





Radu COMŞA

Átírás (Beethoven 5. szimfóniája), 2013

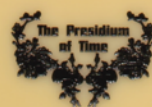
Friday 11.01.2008 (-)

One day you might just explode. Thousands of
tiny particles in the air.
Vanish from the lives of all the people you know.
Embark on a fresh new start.

Never look back.

P:-3 E:-3 I:2 F:-2 L:0

From "Vanishing Point" series, 2008



Ioana NEMEȘ

Cîm nélkül (péntek II. Ol. 2008.), 2008

Friday 11.01.2008 (-)

One day you might just explode. Thousands of
tiny particles in the air.
Vanish from the lives of all the people you know.
Embark on a fresh new start.

Never look back.









Cristi POGĂCEAN
2544, 2006

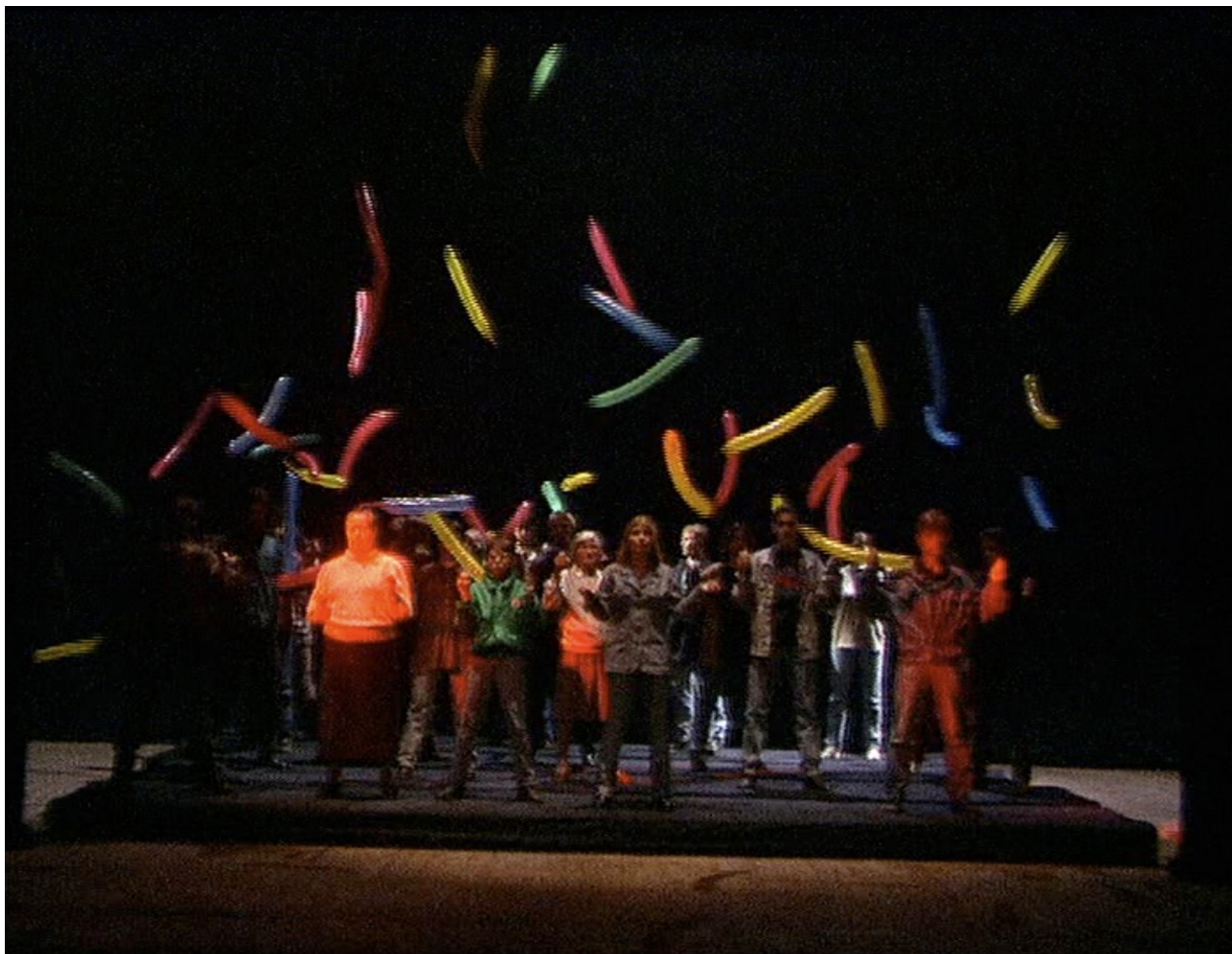


Mircea CANTOR

Kétfejű gyufa, 2002–2003

20.000 dobozt elkészített a romániai Gherla gyufagyár





Miklós ONUCSAN

Álló balett a századvégért, 1996



Az *Identitás ing (második generáció)*, a világhírű művésznő, ANA LUPAȘ emblemikus munkája. Ugyanakkor egy olyan sorozat része, melyet alkotója univerzális identitást mutató munkák „nemzedékeként” ír le. Figyelme eközben kiterjed a szövet anyagi vonatkozásaira is, hiszen annak révén keletkezik a test emlékezete. Munkássága visszatérő motívumaként a ruha a létezés törékenységének és az idő nyomainak kérdését veti fel.

Ana LUPAȘ

Identitás ing (második generáció), 1996



7

.....

Műtárgylista

RĂZVAN BĂNESCU GYŰJTEMÉNYE

Dan BEUDEAN

(sz. 1980)

GG Allin sírja I & II, 2013

szén, papír

18,5 × 17,5 cm, 27 × 20 cm

Rudolf BONE

(sz. 1951)

Gesztenyés önarckép, 1983

fénykép

61 × 43 cm

Radu COMŞA

(sz. 1975)

Átírás (Beethoven 5. szimfóniája), 2013

olaj, vászon

30 × 30 cm

Radu COMŞA

(sz. 1975)

Fázis 3-5-7, 2014

beton és olaj-alapú festő toll, lenvászon

90 × 90 cm

Simon Cantemir HAUȘI

(sz. 1976)

Cím nélkül, 2010

olaj, vászon

100 × 70,5 cm

Mi KAFCHIN

(sz. 1986)

Miközben Radu és Mihail kávéztak, 2012

vegyes technika, gipsztábla

95 × 120 cm

Sorin NEAMȚU

(sz. 1977)

Egy kép visszaállítása, 2014

print transzfer, olaj, fatábla

70 × 50 cm

Gheorghe RASOVSKY

(sz. 1952)

Önarckép, 1989

vegyes technika, papír

46,5 × 61,2 cm

Gheorghe RASOVSZKY

(sz. 1952)

Pantelimon Nebraska, 2002

tintasugaras nyomat, fotópapír

45 × 60 cm

Mircea SUCIU

(sz. 1978)

Hajolj meg, 2007

olaj, vászon

150 × 139 cm

MIRCEA PINTÉ GYŰJTEMÉNYE

Geta BRĂTESCU

(sz. 1926)

Ki-be, elektromágnes, 1975

grafit és gouache, papír

36,5 × 97 cm

Geta BRĂTESCU

(sz. 1926)

Ki-be, elektromágnes, 1975

vegyes technika, objekt

19 × 12 × 12 cm

Geta BRĂTESCU

(sz. 1926)

Mágnesek, 1974

fekete-fehér fénykép, egyedi vintázs nyomat

53,5 × 43 cm

Cornel BRUDAȘCU

(sz. 1937)

Cím nélkül, 1994

olaj, vászon

109,5 × 129 cm

Cornel BRUDAȘCU

(sz. 1937)

Cím nélkül, 2014

olaj, vászon

110 × 120 cm

Mircea CANTOR

(sz. 1977)

Kétfejű gyufa, 2002–2003

A romániai Szamosújvári Gyufagyárban kézzel gyártott 20.000 doboz gyufa

5,3 × 3,6 × 1,7 cm

Mircea CANTOR

(sz. 1977)

Gyémánt kukorica, 2005

öntött kristály, kartonpapír posztamens

20,32 × 3,05 × 3,81 cm

Mircea CANTOR

(sz. 1977)

Afrika és Ázsia által támogatott Európa (William Blake után), 2009

c-print

210 × 150 cm

George CRÎNGAȘU

(sz. 1988)

Cím nélkül, 2017

digitális kollázs

75 × 64 cm

George CRÎNGAȘU

(sz. 1988)

Hátsó kert, 2017

digitális kollázs

80 × 62 cm

Oana FĂRCAȘ

(sz. 1981)

Rosia Montana, Anonymous, Taksim, 2013

akril, farost

3,2 × 4 cm, 4 × 3,3 cm, 3,2 × 4 cm

Adrian GHENIE

(sz. 1977)

A fal, 2004

akril és olaj, falemez

65,5 × 47,5 cm

Adrian GHENIE

(sz. 1977)

Menekülés Egyiptomba, 2008

akril és kollázs, papír

on paper

65 × 47 cm

Ion GRIGORESCU

(sz. 1945)

Önarckép mint Tutanhamon, 1976

fekete-fehér fénykép

60 × 49,5 cm

Simon Cantemir HAUȘI

(sz. 1976)

Úszás szervezett helyen, 2009

olaj, vászon

100 × 120 cm

Iosif KIRÁLY

(sz. 1957)

Rekonstrukció: Szörényvár – Brăila – Budapest, 2004–2005

fotómontázs, lambda print

16 × 100 cm

Iosif KIRÁLY

(sz. 1957)

Rekonstrukció: Mogoşoaia 2A – Lenin és Groza, 2006

fotómontázs, lambda print

32 × 97 cm

Paul NEAGU

(1938–2004)

A század keresztje, 1997

bronz makett, tanulmány egy 1997-ben felavatott bukaresti köztéri szoborhoz

64 × 58 × 32,5 cm

Miklós ONUCSAN

(sz. 1952)

Hópehely, 2008

6 akciót és objektet dokumentáló fénykép

Ø 100 cm

Cristi POGĂŢEAN

(sz. 1980)

2544, 2006

video, 5'

Cristian RUSU

(sz. 1972)

Tiroli pavilon, 2007

beton objekt és fénykép

42,2 × 34 × 47,5 cm

Șerban SAVU

(sz. 1978)

Lehet, hogy nem, 2006

olaj, vászon

40 × 50 cm

Șerban SAVU

(sz. 1978)

Parkolás, 2006

olaj, vászon

63 × 100 cm

Mircea SUCIU

(sz. 1978)

Tanulmány (Lány zöldben), 2007

olaj, vászon

110 × 120 cm

SUPERNOVA (László István, Ciprian Mureşan & Cristi Pogăcean)

A tömegek művészete, 2004

iparilag előállított üdítőital üveg egyénileg készített címkével

m: 23 cm

Gabriela VANGA

(sz. 1977)

Pavel, 2006

üveg, fehér homok

25 × 5,5 cm

PLAN B ALAPÍTVÁNY

Ioana BĂTRĂNU

(sz. 1960)

Bekerített kert, 1994

olaj, vászon

189 × 278 cm

Teodor GRAUR

(sz. 1953)

A hajón, 1987

3 fénykép (nagyobb sorozatból válogatva) |

28 × 41 cm

Gheorghe ILEA

(sz. 1958)

Szemét (A Tronicart 1300 sorozatból), 2011

olaj, motorháztető

100 × 124 cm

Ferenc INCZE

(1910–1988)

A maszk, 1980

olaj, vászon

80 × 71 cm

Mi KAFCHIN

(sz. 1986)

Felicia a romok között, 2014

vegyes technika, fa

24.5 × 32 cm

Vlad NANCĂ

(sz. 1979)

Szabadság!, 2007

2 fénykép

19 × 29 cm

Miklós ONUCSAN

(sz. 1952)

Álló balett a századvégért, 1996

filmre vett akció, videó 14'

Șerban SAVU

(sz. 1978)

Henyélő halász, 2010

olaj, vászon

127 × 170 cm

OVIDIU ȘANDOR GYŰJTEMÉNYE

Dragoș ALEXANDRESCU

(sz. 1974)

A kudarc gyakorlása, 2013

videó, 5'33" | video, 5'33"

APPARATUS 22

Vegyél nekem rejtelmet, 2015

fa, szőrbundák, neon felirat

változó méretek

Ion BĂRLĂDEANU

(sz. 1946)

522. kollázs, 1981

kollázs

28,5 × 43,5 cm

Ion BĂRLĂDEANU

(sz. 1946)

548. kollázs, 1982

kollázs

28,5 × 43 cm

Marius BERCEA

(sz. 1979)

Profetikus mosoly, 2013

olaj, vászon

120 × 145 cm

Ștefan BERTALAN

(1930–2014)

Belső emigráció, 1983

vegyes technika, papír

37 × 50,1 cm

Ștefan BERTALAN

(1930–2014)

Növényi önarckép, c. 1985–86

vegyes technika

77,2 × 61,7 cm

Dan BEUDEAN

(sz. 1980)

A baleset, 2015

vegyes technika

27,5 × 36,5 cm

Dan BEUDEAN

(sz. 1980)

Favágók, 2013

vegyes technika, vászon

150 × 120 cm

Michele BRESSAN

(sz. 1980)

Wellness, 2011

lambda print

61,5 × 74 cm

Michele BRESSAN

(sz. 1980)

Wellness, 2011

lambda print

61,5 × 74 cm

Michele BRESSAN

(sz. 1980)

Fast Eco Building, 2012

lambda print

61,5 × 77,5 cm

André CADERE

(1934–1978)

Kiállítás a Galerie des Locataires-vel, Avenue des Gobelins, 1973

fényképek

18,9 × 24 cm (2 db), 24 × 18,9 cm (4 db)

Andrei CHINTILĂ

(1958–2007)

Agresszió, 1985

olaj, vászon

71 × 47 cm

Andrei CHINTILĂ

(1958–2007)

Várakozás, 1988–1989

vegyes technika, papír

51 × 54,5 cm

Radu CIOCA

(sz. 1982)

Tárggyá válás 3, 2013

beton, fa, fém

69 × 46 × 10 cm

Roman COTOŞMAN

(1935–2006)

Tánc az úr peremén, 1993–1994

akril, fa

122 × 122 cm

Adrian GHENIE

(sz. 1977)

Tanulmány az Önarckép mint Charles Darwin-hoz, 2013

szén, papír

49 × 34 cm

Adrian GHENIE

(sz. 1977)

Cím nélkül (Darwin), 2014

olaj, vászon

65 × 44 cm

Mi KAFCHIN

(sz. 1986)

Az alter-test alkímiája, 2013

akril és olaj, vászon

175 × 157 cm

Ana LUPAŞ

(sz. 1940)

Identitás ing (második generáció), 1969

szövet, cérna, izzadság, vér

58,2 × 50,4 cm

Alex MIRUTZIU

(sz. 1981)

TAH29. Élő maszk a művésztől, mint 29 éves önmaga, 2011

üveg

20 × 14 × 10 cm

Alex MIRUTZIU

(sz. 1981)

A 27 éves testem letérképezése 13 cm-es késsel (1), 2008

vegyes technika, fotón

12,5 × 17,6 cm

Alex MIRUTZIU

(sz. 1981)

A 27 éves testem letérképezése 13 cm-es késsel (2), 2008

vegyes technika, fotón

20,2 × 13,5 cm

Gili MOCANU

(sz. 1971)

Ipari templom, 2008

akril, vászon

130 × 180 cm

Ciprian MUREȘAN

(sz. 1977)

André Caderéről szóló könyvből válogatott képek, 2017

ceruza, papír

138,5 × 102,5 cm

Paul NEAGU

(1938–2004)

Tortaember, 1969

fénykép

22,5 × 15,5 cm

Paul NEAGU

(1938–2004)

A tortaember, 1969

toll, bevont táblán

23 × 15,5 cm

Ioana NEMEŞ

(1979–2011)

A fehér csapat (Sátán), 2009

szőr, bőr, szarv, arany, epoxid

változó méretek

Ioana NEMEŞ

(1979–2011)

Cím nélkül (hétfő 2006. 06. 19.), 2008

epoxid, festék, lakk

100 × 70 × 10 cm

Ioana NEMEŞ

(1979–2011)

Cím nélkül (péntek 11. 01. 2008.), 2008

epoxid, festék, lakk

100 × 70 × 10 cm

Dan PERJOVSCHI

(sz. 1961)

Vázlatfüzet – Tate előkészületi rajzok, 2006

15 × 10,5 cm

Roman TOLICI

(sz. 1974)

Korona II, 2008

vízfestmény

95 × 66 cm

Doru TULCAN

(sz. 1943)

Fény-árnyék (Elválás), 1984

vintázs fénykép

64 × 46 cm

Andra URSUȚA

(sz. 1979)

Cím nélkül, 2015

aqua-resin

61 × 38,5 × 28 cm

Impresszum



Kétfejű gyufa

Válogatás négy kortárs román magángyűjteményből

A Budapest Galéria kiállítása

Új Budapest Galéria, 2018. február 16 – május 27.

Gyűjtemények

RĂZVAN BĂNESCU | MIRCEA PINTE | PLAN B ALAPÍTVÁNY | OVIDIU ȘANDOR

Kiállító művészek

Dragoș ALEXANDRESCU | APPARATUS 22 | Ion BĂRLĂDEANU | Ioana BĂTRĂNU | Marius BERCEA | Ștefan BERTALAN | Dan BEUDEAN | Rudolf BONE | Geta BRĂTESCU | Michele BRESSAN | Cornel BRUDAȘCU | André CADERE | Mircea CANTOR | Andrei CHINTILĂ | Radu CIOCA | Radu COMȘA | Roman COTOȘMAN | George CRÎNGAȘU | Oana FĂRCAȘ | Adrian GHENIE | Teodor GRAUR | Ion GRIGORESCU | Simon Cantemir HAUȘI | Gheorghe ILEA | INCZE Ferenc | Mi KAFCHIN | Iosif KIRÁLY | Ana LUPAȘ | Alex MIRUTZIU | Gili MOCANU | Ciprian MUREȘAN | Vlad NANCĂ | Paul NEAGU | Sorin NEAMȚU | Ioana NEMEȘ | Miklós ONUCSAN | Dan PERJOVSCHI | Cristi POGĂCEAN | Gheorghe RASOVSKY | Cristian RUSU | Șerban SAVU | Mircea SUCIU | SUPERNOVA | Roman TOLICI | Doru TULCAN | Andra URSUȚA | Gabriela VANGA

Kurátorok

Diana MARINCU | SZEGEDY-MASZÁK Zsuzsanna

Magyar fordítás

Alexandru POLGÁR | ZSIKLA Mónika

Fotó

ELN Ferenc | JUHÁSZ G. Tamás | művészek, művészeket képviselő galériák

© művészek és kölcsönző gyűjtemények

Grafika

ELN Ferenc

elnferenc.com

Felelős kiadó

Dr. FARBAKY Péter, a Budapesti Történeti Múzeum főigazgatója





budapestgaleria.hu